

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések :
= Megállapodás szerint. =

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

Az ellenségek.

Afelett lehet vitatkozni bőven, hogy minő hatása lesz Magyarország közgazdasági életére az önálló vámterületnek. Dacára annak, hogy a közvéleménybe belegyökerezett már az a tudat, hogy Magyarországot gazdaságilag függetlenné csak az önálló vámterület teheti, még mindig sokan vannak, különösen a gazdák körében, akik félnek a vámsorompótól.

Az azonban minden kétségen és vitán felül álló igazság, hogy Magyarország gazdasági fejlődésének és megerősödésének Ausztria minden rendű és rangú lakója a leghatározottabb ellensége. És ezzel az ellenséges indulattal számot kell vetnünk. A Lajthán tuli polgárság vak gyűlölettel viseltetik minden iránt, ami magyar. A magyarokkal szemben tanúsított ellenséges érzület tekintetében egyetértenek az osztrák örökös tartományok összes nemzetiségei; az ifju cseh csak olyan elkeseredetten szidja a testvérállam polgárságát, mint a német nemzeti vagy keresztény szociálista. De nemcsak szidnak bennünket odaát, hanem üldöznek és el is nyomnak. Kérdezzük csak meg azon honfitársainkat, akik Ausztriában időztek mostanában, mit tapasztaltak ott a magyar gyűlölet tekintetében? El fogják mondani, hogy Bécsben, Grácban, Prágában és Linzben mindenütt egyforma konok-sággal gyűlölik a magyarokat s irigylik tőlük, hogy élhetnek és boldogulni akarnak. E gyűlöletről és irigykedésről legtöbbit a vándorló iparossegédek beszélhetnek. Mikor munkát keresnek az osztrák mesteremberről s elmondják, hogy magyarok, gonosz cinizmussal vágják a szemükbe: »magyart nem alkalmazunk.«

Néhány éve történt, hogy egy budapesti építési vállalkozó cég, melynek egyébként bejegyzett fiókja van Bécsben, Linzben, egy katonai kórház építésével bízott meg

a közös hadügyminiszter által. Az osztrák ujságok hetekig vezércikkettek e »merény-letről az osztrák ipar ellen« s a felső ausztriai tartomány-gyűlésen heves kirohanásokat intéztek a hadügyminiszter ellen, amiért Ausztriában magyar vállalkozókkal mer dolgoztatni. Ki is esikarták a kormánytól azon ígéretet, hogy hasonló eset többé nem fog előfordulni.

S Magyarországon? Tárt karokkal fogadták az osztrák vállalkozót, iparost és kereskedőt. Az osztrák gyárak száz és száz utazója járja keresztül az országot s még ma is az osztrák áru száz milliónyi értékben árasztja el évente a magyar hazát. Ha osztrák pénzen valami ipari vállalat alakul nálunk, a törvényhozás, a megye, a község s az államvasut a kedvezmények bőségszaruját hullatja rá s minden tényező mindent elkövet, hogy az itt meggazdagodni akaró sógorok nálunk minél jobban érezzék magukat.

Mi tárt karokkal fogadjuk őket, ők gyűlölnék s még a levegőt is irigylik tőlünk. Azelőtt nem tapasztaltuk ezt az esküdt ellenségeskedést. Oka ennek az, hogy Magyarország közgazdasági téren is ki próbálja használni a paritással biztosított jogokat. A hajdani provincia erejének tudatára kezd ébredni, halad s ezt a haladást féltékeny gyűlölettel nézi az osztrák polgárság, mely háromszáz esztendőn keresztül a magyarok zsirján hizott.

Tanulmányozzuk csak kissé az osztrák polgárság hangulatát s megfogunk győződni róla, hogy annak a polgárságnak minden egyes tagja, de legkivált az iparos és kereskedő haragosa Magyarországnak, még inkább a magyarok közgazdasági haladásának.

S midőn az önálló vagy közös vámterület módozatairól gondolkozunk, ugyancsak számolnunk kell ezzel a nemtelen ellenszennvel.

Muraköz.

Tekintetes szerkesztő ur! A »Zalamegye« legutóbbi számaiban Muraköz egyházi elcsatolásáról hozott cikkeit olvastam; tisztelettel kérem a tekintetes szerkesztő urat, kegyeskedjék ezen reánk nézve oly fontos kérdéstről a véleményemet becses lapjában közölni.

Háladatlan téma, amelynek csak az veszít, aki a vitában pro vagy contra résztvesz.

Csókakóinek sem a felvetett téma mellett felhozott érveit nem fogadom el, sem H. E.-nek adott válaszát nem tartom tárgyilagosságnak.

Az első cikke olyan benyomást tesz reám, mintha az egy fiatal kora óta tartogatott és dédelgetett kedvenc eszméje lett volna, amely azonban a lezajlott események folytán elavult.

Az a nézetem, hogy nem muraközi lakós s az itteni viszonyokat csak hallomásból ismeri; vagy csak rövid ideig tartózkodott itt s így nem is volt alkalmá a nagyon is jóhiszemű, de történelmi tényekkel könnyen megcáfolható nézeteit megváltoztatnia.

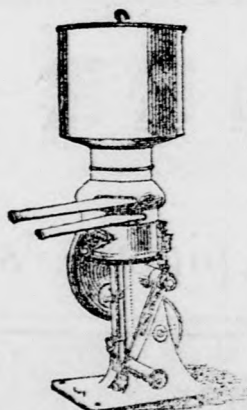
Más volt a történelmi fejlődés nemzeti fejlődelmink korában s egészen más az most, a legujabb időkben.

Nemzeti királyunk magyar püspökséget alapított Zágráb székhellyel, ezen püspökség azóta horvát érsekséggé lett. — Tehát Zágrábon át nem mi ékelődünk többé oda, hanem azok közének. — Igaz, hogy fontos, de csekély vigasztalásunk, hogy az érseket a magyar kormány előterjesztésére ő felsége a magyar király nevezi ki — Bécsben.

Bizonyára sokan ismerik a délszláv mozgalmat, amelyeknek szálai a Dráva-Száva közén tul is átnyulnak. S ezen mozgalmak középpontjában áll, ha látszólag nem is, a zágrábi érseki aula. Hogy milyen irányu nevelésben részesülnek itt a fiatal papnövendékek, akik egyuttal a horvát egyetem hallgatói is, nem szorul bizonyításra. Ők a leghűségesebb csatlósaivá válnak a zágrábi propagandának, amelynek célja szítani, élesíteni a népben a horvát nemzeti érzést; persze a suba alatt, vagy vallási színezetet adva a dolognak, amig eljő a tettek ideje, hogy ideáikat a valóságban is keresztül vigyék. — No de ebből a lisztből soha sem lesz kenyér.

Muraköz Horvátországhoz való csatolása még mindig programjában van egy horvátországi tartományi pártnak, amely pártnak nagyobb részét horvát lelkészek képezik. — Igaz, hogy az oláhországi térkép is a Tiszáig egészíti ki Romániát, de egy horvátországi tartományi párttól több kíméletet érdemelnék.

A muraközi plébániák legtöbbjének gróf Festetich Jenő a kegyura, aki ismeretes jószágánál és előzékenységénél fogva az üresedésbe jutott plébániákat az érsek meghallgatásával, rendesen az aula jelöltjével szokta betölteni. — A plébániák jövedelme — az összes muraközi

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket

Első magyar tejjgazdasági gép- és eszkozgyár Fuchs és Schlichter, BUDAPEST, VI., Jász-utca 7.

Különlegességek:

„Svéd Globe Separator.“

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

Vajkivitel: Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vaját évi kötés mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb áron veszünk át.

plébániákét értem — pedig annyira különböző, hogy míg némelyeknek alig van 1000 K jövedelme, a jobbak a tizezer K-át is meghaladják. Így a jobb, hazafiasabb érzelmű, derék plébánosok sokszor a passzív viselkedésre vannak kárthatva, mert csak ezáltal remélhetik sorsuk jobbra fordulását.

A legtöbb középiskolát végzett muraközi fiu, mint régen, most is papi pályára lép; csak hogy a tanult, vagy a városi iparos osztályhoz tartozó szülő, látva milyen szerepet kellene betöltenie gyermekének, ha kikerül az életbe, — mert különben nem az övéi között, de valamelyik istenháta megett, zágórai vagy szlavonai községben hirdetheti az Isten ígését, — nem a zágrábi, hanem a pécsi, vagy más magyar semináriumba küldi gyermekét.

Hogy a Zágárból irányított vallásos és legtöbbször néppárti mezbe burkolt izgatás nem leplezhető teljesen s hogy mégis büntetlenül marad, az azon szerencsétlen magukról megfeledkezett plébánosok mesterkedésén mulik, kik közül némelyik aktív részt vett évekként ezelőtt az elcsatolási mozgalomban, de most jóvá akarván tenni a hibáját, mindenben kész szolgálja az aulának. — A megyegyűléseken s egyéb összejövetelek alkalmával nagyon tudják adni a nagy magyart, a jó hazafit, tósztolnak, mondanak nagyokat, de tulajdonképpen nagy kozmopoliták. — Van, akit a tanítók emeltek ki az ismeretlenségéből s vezettek be a művelt társaságba, ez a legadázabb üldözője s legkitartóbb ellensége a tanítóknak és működésüknek. — Ez a csudalak, aki a legremekebb példányképe a két-színűsködőknek, aki még nemes grófnál is döntő befolyásra birt szert tenni, leghivebb pártfogója az aulikus mozgalomnak. — Ez az ember Muraköznek valóságos Isten átká. — Amikor észrevesz valami mozgalmat, amelyet megakadályozni úgysem lehet s amelyben a hazafi szerepét lehet eljátszani, azonnal feltolja magát, vagy pedig legalább is jelen van. — Ez az ember nemcsak, hogy az aula befolyása alatt áll, de ugylátszik, bele is vonták a játékba. Hogy miért, az az ő titkuk, de meg nem lehet magyarázni.

Hogy Zágárból minden erőszakoskodása mellett sem birt tért hódítani, az csak a muraközi nép hazaszeretetének köszönhető. Hisz volt idő, amikor senki sem akadályozhatta volna meg, hogy a csábításoknak engedjen; de e hazához való hűségének és ragaszkodásának tüprőháját fényesen kiállotta. — (Ajánlom az elolvasásra Zrínyi K. képezdei tanár Csáktornya monografiájá c. művét). De megakadályozta a minden korban független magyar zalamegyei közigazgatás.

Másodszorban megtört s megtörik ez az alantjáró agitálás Muraköz kulturális s ipari fejlődésén, amely teljesen magyar s versenyez Zalavármegye bármely emporiumával.

Az áskálódások ellen már több mint negyedszázad óta a Csáktornyan megjelenő »Muraköz« című hetilap óvta meg a népet s hártotta el tőle a sikerrel a cukorban kínált mérget. — Már történt kísérlet, hogy ezt az ellenőrt lehetetlenné tegyék, eltávolítsák az utjokból.

Ugyvédek, jegyzők, tanárok, orvosok s minden tollatforgató tanult ember miért nem szegődnek a hazafias akciót folytató lap munkatársai közé?

Csókakői második cikkében teljesen más emberre vélek ismerni. Egészen más térére lépett, amelyet csak az ismerhet, aki ilyen mozgalomban részt is vett. Nálunk olyan izgatás, mint a nemzetiségi vidékeken, nem volt, de nem is lesz, mert nem lehet. — A vasmegyei és a zalamegyei horvátok, röviden így fejezem ki, az agitálásnak nem ülnek fel. — Megakadályozzák ezt a minden tekintetben kifogástalan népiskolák.

Nem jó az ördögöt a falra festeni! A nemzeti-ségi kérdés felvetése egy ádáz küzdelmet idézhet elő s annak erőt adhat a nemzetközi szocializmus, amelynek aztán hekuha a Muraköz hovartartozósága. — Cs. eszméi az ilyenek csak kapóra jönnek, mert azok az ő megvilágításában még népszerűekké is válhatnak.

A zalamegyei bizottsági közgyűlésen a javaslat előadója bizonyára kifejtette s alaposan indokolta is a megyei bizottság által elfogadott indítványt; s tudom hogy nem a kormányon mulik, hogy már régen a felszinen lévő javaslatot keresztül vigye.

Erről talán Cs. is meg van győződve, de ő valószínűleg csak eszmecserét, esetleg parázs vitát óhajtott provokálni s ime teljesen sikerült is neki.

Az elcsatolás szükséges és előbb utóbb be is fog következni, mert az érdekelteknek közóhaja.

Hogy pedig ez mielőbb megvalósuljon, a muraközi intelligenciának kellene sorompóba lépnie, valláskülönbség nélkül, mert ez már nem annyira vallási, mint nemzeti kérdés.

Bezenhofer Mihály.

A zalaegerszegi ipartestület közgyűlése.

Folyó évi február hó 17-én tartotta meg a zalaegerszegi ipartestület évi rendes közgyűlését, Csányi-utcai székháza nagy termében.

Iparosaink élénk érdeklődést tanúsítottak a közgyűlés iránt, mert tömegesen jelentek meg már a kitűzött idő előtt és elnöklő Vörös Gyula alelnök csakhamar megállapíthatta, hogy az alapszabályok 11 §-a azon rendelkezésének, mely szerint a közgyűlés csak 100 tag jelenléte esetén határozatképes, elégtételt, azért üdvözölve a megjelent tagtársakat, a gyűlést megnyitotta és a jegyzőkönyv hitelesítésére Lendl Orbánt és Kovács Józsefet kérte fel.

Klosovszky Ernő ipt. titkár felolvasta a múlt évi működéséről szerkesztett előljárási jelentést. Ebből a nagy gondnal és körültekintéssel összeállított jelentésből kiemeljük a következőket.

Megemlékezik a jelentés a múlt évi kedvezőtlen gazdasági viszonyokról, a melyek miatt helyi iparunk rendkívüli erővel megpróbáltatásnak volt kitéve és hogy a valóságos esztendő miatt néhány iparos önállóságát más foglalkozással volt kénytelen felcserelni. Szól a cipész munkások bérharcáról, mely nagyobb mérvet nem öltött s egy hét alatt kölönös megegyezéssel véget ért. Ez volt a negyedik bérharc mozgalom, melynek megindításában a kőműves munkások voltak a kezdeményezők. Őket követték az ácsok, asztalosok és végül a cipészek.

Az ipartestület előljárási tüzetesen foglalkozott az ipartestületek országos szövetségének ügyével s beható eszmecseré után arra az álláspontra helyezkedett, hogy elvileg helyesli az eszmét, de egyelőre figyelemmel kíséri a mozgalmat és csak később határoz majd a belépést illetőleg. A szövetségnek országos céljai vannak, az egyes ipartestületek azonban nem országos feladatok megoldására alakultak, hanem arra, hogy saját városukban igyekezzenek az iparosok összetartásába éltető erőt csepegtetni, amely a tagok barátságos egyetértését fentartja; vagyis hogy a testületi tagoknak jó tanácsadók, utmutatók, buzdítók legyenek, ügyes-bajos dolgaik elintézésében hathatós támogatók s az ipar fejlesztése körül kifejtett tevékenységükben résztvevő pártfogók s ha az ipartestület eme feladatának megfelel s ki tudja vinni, hogy az iparosok bizalomteljesen fordulnak hozzá, az hivatásának magaslatán áll.

Az előljárási eleget téve a múlt évi közgyűlés határozatainak, néhai Skublies Jenő arcképét, az 1000 K alapítvány emlékére meg-

megfestette s 1906 évi szeptember hó 23-án diszközgyűlés keretében, ünnepélyesen leleplezte, hogy az iparosok haláljának jeléül a testület számára megörökíttessék. Az alkalmi ünnepi sönoklatot dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő tartotta. Az alapítványi összeg 1905/1906 évi kamatait, az alapító levél értelmében, a város képviselőtestülete Szécsenyi Ferenc eszizmadia mesternek adományozta.

Az 1906 szeptember 23-án Keszthelyen megtartott kereskedelmi s iparkamarai nagygyűlésen a testület Papp Alajos taggal képviseltette magát, aki a gyűlés lefolyásáról szakszerűen beszámolt. Ezért a testület köszönetét nyilvánítja.

Az iparos tanoncok iskolai záróvizsgái június 16-án tartattak meg, melyeken az előljárási részt vett és a jó előmenetelt tanúsított tanoncok, hasznos szakkönyvek kiosztásával, kitüntetésben részesültek.

Az augusztus 19-én tartott tanonc kiállítás alkalmával 23 iparágból 96 tanonc vett részt; 7 tanonc első, 21 második s 58 harmad osztályú kitüntetésben részesült.

Tartott egy rendes közgyűlés, 11 rendes s rendkívüli előljárási ülés. A békéltető bizottság 28 esetben tartott tárgyalást, amelyeken 78 ügy nyert elintézését. Ügydarab 672 intéztetett el.

Megemlékezik Duzár István iparhatósági biztos fáradságot nem ismerő munkásságáról, amelyért köszönetet mond.

Tanonc szerződést 116 darabot, tanoncbizonyítványt 81 darabot állítottak ki.

Évközben elhaltak: Bókán György asztalos, Kolbin József molnár, Molnár Vendelné borbély, Sabján Ferenc fazekas, Simonics Mihály cipész s Prukker István esztergályos. Emléküket őrizzék meg kegyelettel a tagtársak.

Többen hozzászóltak az évi jelentéshez, melyet elnök szakavatott felvilágosítása után a közgyűlés helyesléssel tudomásul vett.

A zárszámadás minden egyes taggal előre közöltetvén, minden megjegyzés nélkül elfogadott. E szerint volt pénztári maradvány 1905 évről 305 K 98 f, bevétel 1906 év folyamán 5614 K 98 f kiadás 5500 K 96 f, pénztári maradvány 420 K 00 f. Az elaggett s munkaképtelenné vált iparosok segélyalapja: pénztári maradvány 1905 évről 228.68, bevétel 1906 évben 579.86, — kiadás 220 K s így pénztári maradvány 588 K 54 f.

A folyó évi költségvetés szerint előirányzott bevétel 4368 K, kiadás 3477 K 36 f, remélhető pénztári maradvány 890 K 64 f. A közgyűlés megjegyzés nélkül elfogadta.

Számvizsgáló bizottsági tagul egyhangulag Varga György kőműves mester választott meg.

Az előljárási tagok közül kisorsoltattak: Baly Béla, Garai Lipót, Jály Károly, Kaszás Kálmán, Mautner Jenő, Németh Ferenc, Zambolt Kálmán és Zsuppán József. Megválasztottak: Baly Béla, Lendl Orbán, Balog József, Kaszás Kálmán, Nagy József, Füleki József, Zambolt Kálmán s Pfeiffer Henrik rendes, Kovács József cipész és Hunyady Sándor póttagok.

A közgyűlés dr. Jámor Márton egyesületi ügyésznek, valamint Duzár István iparhatósági biztosnak, önzetlen működésük elismerésül jegyzőkönyvi köszönetét nyilvánította.

Az előljárási jelentése szerint ez idő szerint a helyben lakó iparosok száma következő: aranyműves 1, asztalos 32, ács 44, bádogos 7, borbély és fodrász 15, cementáru készítő 2, eserepes 4, cipész 75, eszizmadia 54, cukrász 3, cipőfelsőrész készítő 2, esztergályos 3, építész 1, építési vállalkozó 3, elektrotechnikai gyár 1, ékezdés 1, fazekas 3, fényképész 2, fésűs 3, fogtechnikus 1, gépjavitó 1, gépész, acetelyn berendező 1, géplakatos 2, hentes 10, kalapos 7, kádár 5, kályhás 3, kárpitos 5, kávé 1, kefekötő 3, kelmefestő 1, kertész 2, kesztyűs 1, kékfestő 3,

DROGERIA AZ ARANY KERESZTHEZ

Zalaegerszegen, az Arany Bárány átellenében

A legolesőbb beszerzési forrás gazdasági, háztartási, betegápolási, gyógyszeranyagok, pipere- és illatszerekben

A kitünőnek bevált **Gentry kávé-keverék** kilója 3 korona 20 fillér.

kéményseprő 1, késes 1, kocsigyártó 2, kovács 11, koresmáros 2, kőfaragó 1, kőműves 8, ig. kőműves 9, könyvkötő 2, köteles 5, lakatos 13, magpergető gyár 1, magyar szabó 16, mázoló 1, mészáros 9, mészáros és hentes 6, molnár 8, mézeskalácsos 4, nőszabó 31, nyomdász 3, órá 5, rézműves 2, szabó 28, szappanos 1, szállodás 2, székcs 1, szijgyártó 8, szikvigyáros 1, szítás 1, szobafestő 9, sütő 11, takács 7, téglagyáros 3, üveg és butorkereskedő 1, vegytisztító 1, vendéglős 9.

Miután elnök a megjelent tagoknak szives türelmükért köszönetét nyilvánította, a gyűlést berekesztette. K. S.

Szociális rovat.

A zalaegerszegi ker. munkásegylet szociális előadásairól kaptuk a következő tudósítást:

A helybeli ker. munkásegylet zajtalanul, de annál biztosabban halad kitűzött célja felé. Józan munkásaink mind nagyobb számban iratkoznak be a hazafias és vallásos eszméktől vezérelt egyesületbe és a Munkácsy-utcai egyesületi helyiséget vasárnap délutánonként zsufolásig megtöltik, hogy az ügyvezető elnök előadásait meghallgassák. A társadalmi kérdés mibenlétéről, a munkásosztály bajainak okairól, e bajok orvoslási módjairól folytak a sorozatos, összefüggő előadások. A tárgy fontosságánál fogva nemcsak a szoros értelemben vett munkások, hanem általában mindazok érdeklődését kell hogy felkeltse, kiknek szívében fekszik áldatlan gazdasági viszonyok között szinylődő magyar társadalmunk létkérdése.

Az eddigi előadások kerete nagy vonásokban a következő.

A szocialista szótól sokan irtóznak. Ez az irtózás azonban igen nagy tájékozatlanság tanujele. E félelmesnek látszó szó azoknak az embereknek a neve, kik a szocietásnak, azaz társadalomnak életkérdéseivel foglalkoznak s úgy a saját, mint mások anyagi és erkölcsi jobbléteért küzdenek, fáradoznak.

Az általános elégedetlenséget lehetetlen nem látni, hiszen alig akad valaki, aki a mai világ sorjával teljesen ki volna békülve. A közbéke társadalmi jó, amiért törekedni köteles minden épkéziláb ember. Legkirívóbb az alsóbb néposztály, a munkásosztály elégedetlensége, melynek hangjai már-már a társadalmi forradalom rémkiáltásai. Ennek az osztálynak sorsa volt eddig leginkább elhanyagolva s a haladó kor igényei ezen osztály sorsát állították elsősorban a lenni vagy nem lenni kérdése elé.

Sokan keresnek munkát és nem találnak. Sokan végeznek fárasztó munkát s mégis éheznek. Ez a munkások elégedetlenségének magva.

Okul felhozzák a túlnépesedést. Helytelenül. A föld elegendőt terem még több embernek is. Termék van elég, sőt felesleges is. A tultermelés hozta létre a védvámokat. Aztán munka is volna elég. Mert minél több az ember, annál több a szükséglet. Minél több a szükséglet, annál több munkásra van szükség. Egészséges munkaviszonyok között a munka biztos eszköz a megélhetésre. A munka története beigazolja ezt az igazságot.

Volt idő, mikor a kézi munka nemcsak kenyeret, hanem tisztelteméltó társadalmi állást, nemes önérettel teljes függetlenséget nyújtott a munkásnak. Ez az idő a középkor, a céhek virágzásának ideje, amikor a munka hivatal volt és nem kizárólag személyes tulajdonnak, hanem közjónak tekintették; épp ezért a községek maguk törvényekkel bástyázták körül a munkajogot. Mikor a munkát úgy az egyes ember, mint az egész társadalom fizikai és erkölcsi életének alapjává tekintették s érvényben volt nemcsak azon öseredetű munkástörvény, hogy »arcod izzadságával eszed kenyeredet,« hanem ezen újabb keletű, de szintén örökérvényű tör-

vény is, hogy »mélto a munkás az ő bérére,« addig a kézi munkások kielégítő sorsban éltek.

Jött azonban a »szabadság, egyenlőség és testvériség« kora. Az örömmámorban rosszul értelmezett szabadság cifra köntösét ráhúzták a munkaviszonyokra is. Szabad lett a munka, azaz megszűntek a munkajogot szabályozó törvények; szabad lett a munkás, azaz saját erejére volt utalva. Az erők szabad érvényesülésének kora megfeledezett a munka társadalmi jellegéről, versenyképes áruikké tette azt.

Épen csak a gépek feltalálása volt hátra, hogy a munkaviszonyokkal együtt a társadalom képe megváltozzék. A gép, mint emberi kéz pótlója, segítségével a munkás többet, jobban és gyorsabban termel s csodálatosan tudja a természet erőit kihasználni. Amde a gépekkel szabadon üzött visszaélés a kézi munkás sorsát válságba döntötte. Nem mindenki szerezhetett be gépeket, épen a szegény kézi munkás nem. A gépek hasznát nem a munkára utaltak élvezték, hanem a tőkepénzesek, kik gyárakba fektetve pénzüket, ezt a csereeszközt gyümölcsözővé tették. A pénz lett az ur s a munkás a gépnek s a pénznek rab-szolgája. Egymásután szűntek meg iparágak, ezerek kézi munkáját pótolták a gépek acélkarjai, egész tömegek váltak munkanélkülivé. Létréjött egyes munkaközponok köré való csoportosulás, ezzel a munkáskinálatt s ezzel ismét az alacsony munkabér. Az azelőtt önálló munkás egyesek önző spekulációjának, vagy épen szeszélyének áldozatává süllyedt. A női és gyermekmunka alkalmazásával a férfi veszedelmes verseny-társakkal került szembe; nemcsak megélhetése, de sokak családi boldogsága is ingatag alapra jutott. Csoda-e, ha az elégedetlenség a tömegnyomorral karöltve nőttön nő? És csoda-e, ha a munkásosztály mohón kap a kecsgetető megoldás eszközei után?

A gépek összezuzzására gondoltak. Ez a kibuvó azonban a kétségbeesés kibuvója, mint mikor a hindu agyonüti kenyérkereső elefántját, mely veszályllyel fenyegeti. Emberberbeesülésre van szükség a tőkepénzes részéről, hogy munkását ne csak izomereje szerint értékelje, ne munkaanyag-nak tekintse, hanem a gépek hasznát igazságos munkabér nyújtása által megossza munkásaival.

Másik megoldás a szociáldemokrácia. Ez a hirhadt szabadelvűség gyermeke, igazi suhanc, kinek nem imponál az atyai tekintély sem. Eszméje kezdetben, mint szociálpolitikusok álomképe, a társadalmi reform, javítás eszméje, a keveset fontolgató néposztályok kezelésében az átalakítás, ma a munkakerülő izgatók szájában a rombolás eszméje mutatkozik. A társadalmat minden szervében rothadt testnek hirdeti, mely kiméletet nem érdemel, tehát le kell azt tövig rombolni és helyébe újat építeni, a szociáldemokraták Eldorádóját.

A szociáldemokrácia veszedelmes tanainak ismertetése, azok igazságtalanságának és kivihetlenségének behizonyítása képezi a következő előadások tárgyát, melyekre felhívjuk főleg iparosaink figyelmét, mert ők nyögik már is legérezkenyebben az elfajult szocialista zsarnokság igáját.

A ker. munkásegylet vezetősége pedig jól teszi, ha életbevágó előadásokkal a munkásnép értelmiségi színvonalát emelni törekszik és mindent elkövet munkásaink körében a közbéke érdekében, amit városunkban a nemzetköziség elvakított elemei feldulni szeretnének. F. G.

Egerszegi krónika.

Rovatvezető: Puhí.

Bálteremben talált cipősarok.

Hogy az idej farsang Egerszegen páratlanul kellemesen, mesésen vidáman és ami a fő, reményteljes boldogsággal telt el, mutatja az, hogy e rovat vezetője éppen ezen körülmények fojtyán állandóan édes tétlenségre kárhóztatta magát.

Hagyta, hogy teljes kitartással a hetedik menyországban képzelje és állandó édes illúziókban ringassa magát, amikor oly gyakran volt szerencsés alkalmá a mosolygó, bájos arcu, mély tüzes szemű, csengő, édes kacaju és csakis Egerszegen (hopp! most már másutt is!) található szép nők táborában jelen lehetni.

Ez volt az oka, édes Karnevál uralkodása, hogy a krónika szünetelt. A krónikásnak örömet okozott, de az olvasó közönségnek is. Legalább meg volt kimélve pár héten át a krónika olvasásától.

Gyöngyi Izsó legújabb barátom szavai szerint ez volt a bevezetés, na igen, mert ez egy cabaret és most jön az egyetlen felvonásból álló szindarab.

* * *

A zene édes rythmusa lopódzott be a fülekbe. A párok vidáman lejtettek. A terem maga csupa reminiscenciákkal telt hangulat.

Még a csillárok alatt, „a mafla szigeten“ sem azok a gyűrött, unalmas arcok. Mintha poezissal volna tele mindenki.

És ott a mafla szigeten összebujnak az urak. Az egyik előveszi pénztárcáját és édes sejtéssel, kellemes derűvel az arcán, kivesszi a tárcájából egy helyes, egy kedves, egy fess cipősaroknak legalsó lapját.

— Tudjátok kinek a sarkáról esett le?

Az urak találgatják.

— Nem az! Ujra nem az!

— Hát ki? Riad fel, illetve kíváncsiskodik az egyik.

— Na gyertek közelebb, megsugom.

Az urak összebujnak.

— Ah! Igazán? Nagyszerű! — szörnyűkődtek az irigységtől. — A legszebb leány sarka a kezeid közt van!

Erre aztán megszólal egy eddig Mefisztó módjára álnokul hallgató ur.

— Köszönöm urak a bókot, hogy engem találatok, a férfit — a legszebb lányának.

— Wie zó?!

Mefisztó utódja erre felemeli a jobb lábát és mutatja a cipője talpát, amelyről a sarok egy része hiányzott.

— Na illesszék hozzá, passzol-e?

És a kis nyomorult saroklap minutáig illett a sarokhoz . . .

Mindenféle szerelem . . . akarom mondani bálozásnak vége szokott lenni.

És mi a vég?

Egy édes züllés!

Ne csodálkozzunk tehát rajta, hogy a züllés alatt ez a nóta járja legtöbbször:

„Szétfoszlott sokak reménye,
A bál után.“

Csak minél rövidebben.

Van egy asztaltársaság, mely már többször életjelt adott magáról. Néha zajos is. Nem nehéz hát kitalálni, hogy melyik.

Egyszer megszálta őket az . . . az . . . az ördög tudja mi. Szerették volna egymást felfalni, nem szóltak egy szót sem, csak bámultak, csak pislácoltak és csak kifogásoltak.

Nyilván ez is farsangkor lehetett.

De hát ilyenkor is kell egy csepp bor.

Hogy ne kelljen aztán emiatt sem sokat beszélni, a kis borfiut így tanították ki.

Fel lett aarva, mint egy vezényszó.

— Laji! = 2 deci bor.

— Lala! = 3 deci bor.

— Lajesika! = 1/2 liter bor.

— Lajos! = 1 liter bor.

És hogy a vezényszót hibátlanul tudja mindenki, dísztelen elhervadás lett a próba vége.

Szervusz legényélet!

Utolsó tánc! Huzd rá, te füstös!
Ma kimulatjuk még magunk.
Tudunk mulatni Karneválom,
Ha völegények is vagynak!
Még egyszer bort hát a pohárba!

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

*Az óramutató nem áll —
Még kapukulcs szezonban élünk
Kedves hercegem, Karnevál!*

*Sok vig órát átélünk együtt.
A sima parkett, tánc, zene,
Mosolygó, szép, ifjú lányok,
Ez volt mindkettőnk eleme.
Adtuk a köszívűt, blazirtat;
Ma mindenütt már így megyen
És voltunk ifjú agglegények,
Én is, te is, jó hercegem.*

*A korsó — kutra jár. A tüzzel
Mindenki játszik, míg lehet.
Jó hercegem, egyszer csak benned
Szerelmi láz ébredett.
En őrtalak, mint hű barátod —
Am erősebb a szerelem
S így hát — barátságból követtem
Példádat én is, hercegem.*

*Győzelmeidnek harcterére
Vess egy végső tekintetet,
Mint a meséknek híres királya,
Két országa számkivetett.
Szerényen egy sarokba állasz
És hallgatsz illedelmesen —
Igy báloznak a vőlegények,
Én is, te is, jó hercegem.*

*Az évek szállnak. Visszatérünk
Még e terembe egykoron;
Előkelő, hanyag tartással
S előkelően kopaszon.
Köszönnek itt-ott — ám mosoly már
Számunkra többé nem terem —
S leszünk bús notabilitások,
Én is, te is, jó hercegem.*

*Nem félsz? nem busulsz? Nézd e táborn,
Milyen sok szép asszony, leány!
Lejárt váltó vagy — ennyi közül
Egy sem néz már rád ezután.
S lám még sem busulsz! Te se, én se!
Lelkünk ide nem messze száll,
Ott valakit karunkba zárunk,
Mindent felejünk — menybe járunk
Kedves hercegem, Karnevál!*

Törvényszék.

A zalaegerszegi kir. törvényszéknél a múlt héten volt az idei első esküdtészeki ülés, amely alatt négy bűnügy került az esküdtészek elé.

Az első napon Nagy Imre 18 éves lendvaujfalusi legény állott a bíróság előtt, halált okozó súlyos testi sértéssel vádolva.

Nagy Imre anyjának közös háza volt Paragi Istvánnal. A közös birtok meghozta az ellenségeskedést. Paragi István meg akarta szüntetni a közösséget, valami perbe is keveredett s a házárverés alá került. Nagyné sokat siránkozott, hogy fedél nélkül marad, ami elkeverítette a fiát. A múlt december 16-án nagy haragjában egy hatalmas karót ragadott, megvárta Paragit, amint hazatér s fejbe ütötte. A fiu elszaladt, Paragit pedig halva találták a helyszínén.

A tárgyalást dr. Degré Miklós kir. törvényszéki elnök vezette; szavazó bírák voltak: Skoday Aurél és Sperlág Géza. A vádhatóságot Fischer Imre kir. ügyész képviselte, a védői tisztelet dr. Strasser Ármán alsólendvai ügyvéd látta el.

Esküdtek voltak: Baly Béla, Pataki Gusztáv, Popovics Miklós, Klosovszky Ernő, ifj. Ughi János, Semetke József, Ján Ferenc, Komáromi Imre, Kósa M. Gusztáv, Tibola János, Kardos János, Petrovics József.

Az esküdtek Nagy Imrét halált okozó súlyos testi sértésben mondták ki bűnösnek s a törvényszék a vádlottat négy évi fegyházra ítélte.

Második nap egy cigányfiút állítottak bíróság elé rablás és lopás miatt.

Múlt év október havában a nekeresdi cigánytanyán sok volt a vendég. Forgács Lajos valami lövölget bonyolított le vasmegeyi fajrokonával. Ez pedig cigányok között bonyolult dolog. Sokáig alkuszának és próbálják a televérek. A lovak kipróbálásában részt vett az egész törzs s kocsi rakodva elmentek egész a csurgaszi esárdáig, amely Felsőbagodon túl, a körmendi ut elágazásánál várja a ritka vendéget. Ott volt Erdélyi Kóka Mácsi 17 éves vasmegeyi származású cigánylegény is.

A csárdában végre létrejött az üzlet s a cigányok nagy áldomást csaptak. A multság végén úgy egyeztek meg, hogy miután sokan vannak, a hölgyek menjenek kocsi, a férfinek majd hazatér gyalog. A hölgyek tehát felültek a kocsiakra s elindultak. A férfinek azonban meggondolta magát s utána iramodott a kocsihoz. Valamennyien elérték az asszonyokat, csak Erdélyi Kóka Mácsi nem, mert amint egy árkot átugrott, megmarjult a lába. Szomorúan ült az árokpartra,

később pedig behallagott Bagodba. Hogy a drága időt ne pazarolja, ellopott Pesti Vendel nagymizdó lakos szekereiről 13 drb zsákot.

Amint késő éjszakán az országuton csavargott, egy magános utassal találkozott. Hajdu Ferenc fernekági lakos ment hazafelé. A cigány meg szóltotta s bagót kért tőle. Azután elmaradt. Alsó- és Felsőbagod között Hajdu Ferenc csoszogó lépéseket hallott a háta mögött. Ideje sem volt hátrafordulni, a cigány már a nyakába ugrott, mint egy hiuz, a földre rántotta, száját befogta s a kabátja zsebéből kivette az erszényt, amelyben 260 korona volt s azután elrohant a halálmalom felé.

A rabló november 4-én már kézrekerült s azóta vizsgálati fogságban volt.

A tárgyalást dr. Degré Miklós elnök vezette, szavazó bírák voltak: Szirmay Béla és Skoday Aurél. A vádhatóságot dr. Rézler Kornél képviselte, a védői tisztelet dr. László Pál ügyvéd látta el.

Esküdtek voltak: Baly Béla, Klosovszky Ernő, Marton László, dr. Ruzsicska Kálmán, Semetke József, ifj. Nyáry Kálmán, Páczay György, Kardos János, Komáromy Imre, Petrovics József, Hollósy Nándor, Jusztus Vladimir.

Az esküdtek Erdélyi Kóka Mácsit rablás és lopás bűntettében mondták vétkesnek s a törvényszék a vádlottat hat évi fegyházbüntetésre szabott.

Harmadik nap egy vén bűnös felett mondott ítéletet az esküdtészek.

Varga Sándor már 75 éves; tizenkilenc és fél évet töltött a fegyházban szándékos emberölésért, rablásért és többrendbeli lopásért. 1873-ban a pápai, 1878-ban a kaposvári, 1889-ben a veszprémi 1902-ben a nagykanizsai törvényszéknél ítélték el. A vén betyárt nyugtalan vére nem hagyta pihenni. Szövetkezett hirhedt földijével: Oroszlán Palival s a mult ősszel lejött vele Göcsejbe szerencsét próbálni.

Szeptember 13-án a tompai erdőben lesbe álltak s Oroszlán Pali revolverrel támadt Balogh Péter és Nagy Sándor bagodi lakosokra, akik a baksai vásárra igyekeztek. A rablás nem sikerült. Oroszlán rálért ugyan az egyik emberre, de vásárosok közeledtek s a két jómadár elmenekült.

Oroszlán Palit még aznap elfogták, Varga azonban csak decemberben került hurokra.

A vádlott beismerte, hogy ott volt az esetenél, de csak messziről nézte az operációt, sőt — úgy mond — kérlette Oroszlán Palit, hogy ne tántsa az utasokat. A megtámadottak azonban azt vallották, hogy Varga biztatta társát: ne tétetóriázzon velük, hanem löjje le őket.

A tárgyaláson dr. Fritz József elnököt; szavazó bírák voltak: Skoday Aurél és Sperlág Géza. A vádat dr. Rézler Kornél képviselte; a vádlottat Udvardy Jenő védelmezte, aki nagy igyekezettel, szép okoskodással törekedett a megrogzított bűnös részére enyhe ítéletet kieszaközölni.

Az esküdtek rablás bűntettének kísérletében találták bűnösnek Varga Sándort, aki egy évi börtönbüntetést kapott.

Negyedik nap egy zajos és drága mulatságnak az árát kérték számon Németh (Csipkerek) István zalaegerszegi lakos kőműves segédétől.

A vád rablás bűntette miatt emeltetett.

Németh (Csipkerek) István ugyanis január 1-ről január 2-ára virradó éjszaka betért egy zalaegerszegi rozshírű házba, ahol Holdosi Gábor alsónemesapáti muzsikusi cigánnyal találkozott. Holdosi sem akart kevesebb embernek feltűnni Némethnél, kihívóan bizonykodott és mutogatta, hogy neki is van pénze, tehát neki is van joga mulatni.

Szó szót ért, Németh tehát jól helyben hagyta Holdosit és kilökte az utcára. Holdosi azután hazaindult Alsónemesapátiába.

Némethben nem nyugodott a virtus, utána iramodott Holdosinak s miután a Bozsokra vezető országuton a Váliczka melletti fordulathal utolérte, nyakszirtan ütötte, földre teperte, rátérdelt s miután még kését is villogtatta, azzal a fenyegetéssel, hogy: »kutya cigány add ide a pénzedet, mert megöllek« — 5 korona készpénzt a mellényzsebéből kivette s mint aki dolgát jól végezte, visszatért a városba.

Holdosi is azokonként vissza bejött Egerszegre, jelentést tett a rendőrségnek, amire a rendőrség keresni, kutatni kezdett, még aznap reggel előállította Némethet. Németh bevallotta tettét, hogy bizony ő elvette, úgy amiként Holdosi állítja, ennek az 5 koronáját.

Ezt a vallomását azonban a főtárgyaláson

Németh visszavonta s csak annyit ismert be, hogy miután Holdosi nyakszirtan ütötte és földre teperte, a pénzt Holdosi önként adta át neki.

A kir. törvényszék dr. Degré Miklós kir. törvényszéki elnököt, Skoday Aurél, Szirmay Béla kir. törvényszéki bírákból és dr. Tenczlinger jegyzőből alakult meg. A vádhatóságot dr. Rézler kir. alügyész képviselte, a vádlott védelmét dr. Grünwald Samu látta el.

Esküdtek voltak: Baly Béla, Köhler Ede, Lendvay László, Kullmann Gyula, Klosovszky Ernő, Semetke József, Popovics Miklós, Jusztus Vladimir, Petrovics József, Hollósi Nándor és Kardos János.

Nagyobb szerencsével, vagy több készütséggel operált-e a védő ügyvéd — nem vitatjuk; az eredmény azonban azt mutatja, hogy az esküdtek méltányolva a védelem érveit, a vádlottat nem vétkesnek mondták ki, mire a törvényszék a vádlottat felmentette.

A Röntgen sugarakról.

Dr. Halász Miksa előadása a szabad liceumban.

Ezelőtt mintegy 15 évvel Zalavármegyének egyik nagy mondásairól ismert egyéniségével beszélgetve, előadta nekem, hogy az 1860-as években a Zalaegerszegen állomásozó katonaság között egy addig teljesen ismeretlen betegség lépett fel, melynek mibenlétét sem a katonai, sem a polgári orvosok nem tudták megállapítani. A betegek, akiket ezen betegség megtámadott, menthetetlenül elvesztek mindaddig, míg ő a katonai parancsnokságnak egy kenőcsöt fel nem ajánlott, mellyel a betegek bekenetvén, átlátszókká lettek mint az üveg és így a baj székhelye, mibenléte megállapítható levén, a betegség is gyógyíthatóvá vált.

Magam is jót nevettem ezen, a mesélő élénk fantáziájával kieszelt és akkor még lehetetlennek látszó histórián és imo alig telt el beszélgetésünk után néhány év, Röntgen az általa felfedezett és róla elnevezett sugarakkal tényleg felfedezte néhány Fabianics Gyula ur kenőcsének titkát.

A villamosság tündére, amelynek az emberiség már annyi fontos és közhasznú, sőt mondhatnám: korszakalkotó találmányt köszönhet, 1895 év végén Röntgen Konrád Vilmosnak, a würzburgi egyetem fizika tanárának egy csodás dobozt adott a kezébe, melynek sugaraival az élő ember esontvázát, a testbe behatolt idegen tárgyakat, például golyót, üveg vagy fémdarabokat láthatóvá tenni, sőt fényképezni is lehet.

Mielőtt ezen titokzatos sugarak ismertetésébe becsátkoznám, amelyekkel Röntgen az egész világot bámulatba ejtette, szükségesnek tartom megemlíteni, hogy a Zalaegerszegi Irodalmi és Művészeti Körnek szabad liceumi előadásait rendező bizottsága a Röntgen sugarakat tárgyaló ismertetéseket eredetileg két előadás keretében tervezte. Az egyiket, mely ezen sugarak fizikai tulajdonságait lett volna hivatva tárgyalni, a szükséges kísérletekkel együtt Vogel Rikárd tanár ur volt szíves magára vállalni. Sajnos, hogy az ezidő szerint rendelkezésünkre álló eszközök elégtelensége a Röntgen sugaraknak nagyobb hallgatóság előtt való bemutatását lehetetlenné tette és így bármily nehéz vállalkozásnak lássék is, kénytelen voltam a feladattal egyelőre egyedül megbirkózni. Csak egyelőre mondom, mert bírjuk Vogel tanár ur ígését arra nézve, hogy a kényyszerűségből elhalasztott előadását rövid időn belül pótolni fogja.

* * *

Sugarakról lévén szó, természetesen mindenki a fény hatásaira gondol. Hát mi is tulajdonképpen a nap- vagy fény sugar?

Az élettan arra tanít bennünket, hogy a sugár tulajdonképpen egy ingernek az oka, amely a szem ideghártyájára hatást gyakorolva, az agyvelőbe vezetettik és itt bennünk azt a tudatot kelti, amelyet fénynek nevezünk. Ezen inger lehet vegyi folyamatok következménye is, hisz minden gyertya- vagy gázlámban vegyi folyamat történik. Lehet azonban azon hatalmas természeti erőnek nyilvánulása, amelyet villanyosságunk nevezünk és amelynek a fényvel való összefüggését s rokonságát csak az utolsó évek derítették ki.

A villanyos fény jelenségeit minden ember ismeri már gyermekkorától, hisz a villám sem más, mint villanyos kisülés két felhő, vagy a felhő és a föld között a légen át.

Ezen tünemény megfejtésére fel kell tételeznünk, hogy két egymástól különböző és egymással ellentétes villamos állapot létezik, amelyek egyikét pozitív, másikat negatív — villanyosság-nak nevezzük és amelyeknek kiegyenlítődése által egy villanyosság nélküli állapot jön létre. Valamint két egyenlő erős vízbullám, ha egy ütődik egymásba, hogy az egyik hullámhegy a másik hullám völgyével esik össze, sük vízfelületet idéz elő: éppen úgy két, az előbbihez hasonló villamos áram találkozásánál nyugalmi állapot, vagyis a villamos feszültség megszűnése keletkezik. Vagy mivel a természettudósok a villamos áram terjedésénél csak bizonyos körülmények között beszélnek hullámalku mozgásról, még helyesebben hasonlíthatjuk e két különböző villamos állapotot egy ázott gödörhöz, amelyből kiásvott föld a pozitív, a gödör mélyedése a negatív villanyosságot jelképezi. Ha a kiásvott földet a gödörbe temetjük, egyenes felületet kapunk, amint nyugalom keletkezik akkor, ha a pozitív és negatív villanyosság kisütés után kiegyenlítődik.

A fény és villanyosság is bizonyos alakú mozgások, amelyek alakjuk, kiterjedésük és gyorsaságuk szerint egymástól különböznek ugyan, lényegükben azonban azonosak; a világűrön át egy feltételezett médiumban, az aetherben haladva, földi testekre találnak és fény vagy villanyosság alakjában jelentkeznek.

A villámot, a villamos szikrát a villanygépek segítségével kicsinyben is utánozhatjuk. Egy üveglemez dörzsölése által mozgás keletkezik, mely villamos szikra alakjában látható, ha ujunkkal a fémgolyóhoz, a dörzsvillanygép konduktorához közeledünk. Ujjuink és a konduktor közötti távolság, vagyis a szikra kisülési szélessége annál nagyobb, minél erősebb a keletkezett villanyosság feszültsége; függ továbbá a levegő sűrűségétől is, amelyen a szikra áthatol és annál nagyobb lesz, minél ritkább a levegő. A ritkított levegőt tartalmazó készülékben egyidejűleg a szikra is gyönyörű sápadt ibolyaszínű fénynyalábbá változik át, melyet érdekesen lehet a villamos tojás néven ismert készüléken megfigyelni. Ez egy tojás alakú üvegedény, melynek felső és alsó végén fémfoglalata van, ahol a készülék egy légszivattyúhoz erősíthető. A felső foglalatban egy fémhálcákra tolható légmentesen fel és alá, melynek végei gombban végződnek. Ugyanígy az alsó foglalatnál is van egy fémgomb a készülékben. Ha a villamos tojásban a légszivattyú segítségével a levegőt megritkítjuk, az alsó foglalatot a földdel, a felsőt pedig egy dörzsvillanygéppel hozzuk sodronyok által összeköttetésbe, akkor a villanyosság széles fénynyalábok alakjában fog a két gomb között áramolni, amint a dörzsvillanygépet forgatjuk. Mentül több levegőt boesátunk a csap kinyitásával a készülékbe, annál jobban eltűnik ezen fényjelenség és elveszi eredeti szikra alakját.

Sokkal szebben és hatásosabban lehet ezen jelenséget teljesen zárt üvegesövekben, melyekben a levegő nagyon meg van ritkítva, tanulmányozni. Ilyen üvegesöveket először Geissler híres bonni üvegfúvó állított elő s ezért a fizikában Geissler-féle ösök névvel viselik. Az említett jelenségek előidézésére a villamos szikránál sokkal alkalmasabb a villanyosságnak azon forrása, amelyet galvanikus áram neve alatt ismerünk. Már előbb említettem, hogy a világító gyertya hatásait vegyi folyamatnak köszönheti. Ha tehát villanyosság és fény lényegükben azonos jelenségek, akkor joggal feltételezhetjük, hogy vegyi átalakulások, amelyek fényhatásokat képesek felkeltetni, villamos folyamatokat is elő tudnak idézni. És ez tenyleg így is van.

(Folyt. köv.)

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

I. Pályázati hirdetés.

Kereskedelmügyi m. kir. minister Goldberger Erzsébet által tett alapítvány kamataiból 7 egyenként 300 koronás és egy 226 koronás segélydíjat alakított, melyeket szakmájukban kivált, józan életű, de fiatalon elhunyt, képesítéshez kötött ipart üzőt magyar honos iparos mesterek szegénysorsu özvegyei vagy szegénysorsu, de 18 évet még be nem töltött (fiú esetleg leány) árváinak fog odaitélni.

1. Pályázhatnak e segélydíjakra a fentemlített özvegyek és árvák, ez utóbbiak anyjuk, vagy gyámjuk után. 2. A folyamodványban részletezendők: a cél, melyre folyamodó a segélyt igényli és a körülmények, melyek őt a segély kérésére utalják. 3. A folyamodványhoz a következő mellékletek csatolandók:

A) Özvegyeknél: a) a házasságlevél, b) a férj magyar honosságát, mikor és hol történt elhalálását igazoló okmányok, c) a férj iparigazolványa vagy annak másolata, d) a férj szakképzettségét igazoló okmányok (iskolai bizonyítvány, bizonyítvány rendeltől, kiállításai oklevél stb.), e) a férj és özvegy erkölcsi bizonyítványa, f) szegénységi bizonyítvány.

B) Árváknál: a) az atya magyar honosságát, mikor és hol történt elhalálását igazoló okmányok (l. fent b) alatt), b) az atya iparigazolványa, vagy annak másolata (l. fent c) alatt), c) az atya szakképzettségét igazoló okmányok (l. fent d) alatt), e) az árva születési bizonyítványa, f) az árva legutolsó iskolai bizonyítványa, g) ha az árva iparossegéd, vagy tanonc, vagy ipari szakiskolai (felső ipariskolai) tanuló, a tanítómesternek vagy mesternőnek, ipariskolai igazgatónak bizonylata arról, hogy az illető mióta van nála alkalmazásban (hányadik évfolyamba jár) és mily erkölcsi magaviseletet és előhaladást tanúsít, h) szegénységi bizonyítvány.

Szegénységi bizonyítvány csatolása esetén a kérvény és mellékletei bélyegmentesek. E bizonyítvány csatolása a folyamodvány külzetén feltűnően jelendő.

4. A segélydíj kiutalásánál fentartja Önagyméltósága magának, hogy oly módokat állapíthasson meg, melyek a segéllyel elérni kívánt célt biztosítani a viszonyok szerint leginkább megfelelőeknek látszanak. A 2. és 3. pontban foglaltak szerint szerkesztett és felszerelt folyamodványok legkésőbb folyó évi február hó 28-ig kamaránkhoz nyújtandók be.

II.

Kereskedelmügyi m. kir. minister Mária Valéria születésének emlékeztetere Voigtlander Frigyes által alapított ösztöndíj 2164 koronát tevő kamataira pályázatot irt ki a következő módokat mellett:

1. A kamatösszegeből 2 egyenként 1082 koronás ösztöndíjat alakított.

2. Ezen ösztöndíjakat képesítéshez kötött ipart üző 2 szegényebb sorsu, olyan kezdő fiatal iparosmestereknek vagy idősebb segédeknek fogja odaitélni továbbképzés céljából, vagy műhelyi berendezés illetve annak tökéletesítése céljából, — vagy forgatóke gyanánt, kik atyjuk iparát folytatják s attól az iparüzletet átvették vagy átvenni akarják.

3. Pályázhatnak az ösztöndíjra a 2. pont alatt említett iparosmesterek és segédek közül mindazok, kik katonai szolgálatukat már teljesítették vagy az alól felmentettek és akik, ha mesterek legalább 1 évet, ha segédek legalább 5 évet töltöttek ezen minőségben.

4. A folyamodványban megemlítendő, hogy folyamodó az ösztöndíjat mily célra igényli. Ha berendezés vagy annak tökéletesítése céljából igényli, az is megemlítendő, hogy mily berendezési tárgyakra van az illetőnek szüksége. Ha az ösztöndíjakat folyamodó továbbképzés céljából igényli, megemlítendő az, hogy a továbbképzést hol és miként kívánja eszközölni.

Amennyiben külföldre kívánna utazni, közlendők nyelvismeretei, továbbá az iskola, gyár vagy műhely neve és helye, hová ismereteinek gyarapítása céljából menni óhajt és megemlítendő az is, vajjon az illető iskolába, gyárba, műhelybe leendő felvétele biztosítva van-e vagy sem?

Amennyiben folyamodó atyja műhelyét még nem vette át, az is megemlítendő, vajjon van-e erre kilátása s mikor veheti azt át.

5. A folyamodványhoz a következő mellékletek csatolandók: a) születési bizonyítvány, b) magyar honosságát igazoló bizonyítvány, c) erkölcsi bizonyítvány, d) családi és vagyoni viszonyokat igazoló bizonyítvány, e) az első-foku iparhatóság (iparüzlet) bizonylata arról, hogy folyamodó milyen mesterséget üz, mióta mester, illetve segéd, atyja iparát folytatja-e, illetve annak műhelyét átvette-e és ha segéd, jelenleg kinek műhelyében dolgozik? f) folyamodó szakmabeli kiválóságát igazoló bizonylatok, g) katonai szolgálat teljesítését vagy a felmentést igazoló okmányok (katonakönyv, hadmentességi díjknnyv stb.).

Szegénységi bizonyítvány csatolása esetén a folyamodvány és mellékletei bélyegmentesek.

6. Azok, kiknek az ösztöndíj oda fog ítélni, kir. közjegyző előtt aláírt nyilatkozatot tartoznak bemutatni, melyben kötelezettségét vállalnak az iránt, hogy az ösztöndíjat a kérvényben jelzett célra fogják fordítani. atyjuk iparüzletét a rendelkezésben előírandó határidő alatt átveszik; ezen kötelezettségek nem teljesítése esetén az ösztöndíjat visszafizetik. Ha az illető netán még kiskorú volna, e nyilatkozatra ugyancsak közjegyző és ugyanazon két tanu előtt atyja, vagy gyámjának jóálló nyilatkozata is rávezetendő. A folyamodványok kereskedelmügyi minister urhoz eimezve legkésőbb folyó évi február hó 28-ig a kamarához nyújtandók be.

III.

Kereskedelmügyi m. kir. minister a pesti magyar kereskedelmi bank által alapított s külföldi tanulmányutra szánt ösztöndíjnak kamataiból alakuló és ezuttal felső ipariskolát kiváló eredménnyel végzett egyén részére kiadandó 1350 koronás ösztöndíjra pályázatot irt ki.

Az ösztöndíj elnyerése iránt folyamodhatnak oly ifjak, kik valamely hazai felső ipariskolát jeles eredménnyel végeztek, mely körülmény az intézettől nyert bizonyítvánnyal igazolandó.

A folyamodványban megjelölendő azon ismeret, melynek elsajátítása vagy kibővítése

végezt az illető a tanulmányutat megtenni szándékozik.

Felémítendő a folyamodóknak eddigi gyakorlat működése, továbbá nyelvismeretei és a tervezett tanulmányut programja és időtartama. Végül megemlítendő, hogy folyamodó mikép véli szerzett ismereteit és tapasztalatait tanulmányutja befejeztével itthon értékesíteni.

Oly pályázó, ki jeles iskolai képzettség mellett az elsajátítandó ismeretáiban már elméleti vagy gyakorlati irányu tanulmányokra hivatkozik s ezt igazolni képes — valamint kellő nyelvismeretekkel is bír, az ösztöndíj odaitélésénél előnyben fog részesítettetni.

A folyamodványok kereskedelmügyi minister urhoz eimezve, a pályázó rendes lakhelyére illetékes kereskedelmi és iparkamarához folyó évi március hó 1-éig nyújtandók be.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Zsombor Géza s. k.

Kirchknopf Frigyes s. k.

elnök.

titkár.

Hivatalos rovat.

A zalaegerszegi kerületi betegsegélyző pénztár közgyűlési kiküldötteinek megválasztását a tanács mint I foku iparhatóság az 1891 évi XIV. t. c. 38-§ alapján folyó évi február 25-én d. e. 9 órakor a városháza kis tanács termében fogja megtartani.

Felhívja a tanács mind azon munkaadót pénztári tagokat (kivéve a tanoncokat), a kik a város területén lakkak, hogy jogaikat gyakorolják.

A választás a kitűzött határnapon a városháza kistanácstermében d. e. 9 órától megszaksítás nélkül d. u. 4 óráig tart és pedig szavazó lapokkal, melyek a tanácssteremben és a kerületi betegsegélyző pénztár helyiségében kaphatók.

A szavazási jogot a munkaadók iparigazolványaik, a kötelezett tagok pedig a tagkönyvecské felmutatásával gyakorolhatják.

A munkaadók közül 25, a biztosításra kötelezettek köréből pedig 50 tag választandó.

Zalaegerszegen 1907 évi február hó 18-án tartott tanácsülésből.

Németh, h. polgármester

Hírek.

A paraszt.

(A. T.) Thiers, a világtörténelem e nagy kritikus egyike legnagyobb művét arról az igazságról irta, hogy Franciaország nem pusztulhat el mindaddig, míg meglesz a parasztsága. A francia nemzet megfogadta e nagy fiának tanácsát s a világ legvagyonosabb, legfüggetlenebb parasztsága Franciaországban van.

A szociáldemokrácia terjesztése által komolyan érintett Németország is a parasztságban keres menedéket. Bülow kancellár egyik nagy beszédeben hirdette, hogy mindent el kell követni a német földmives osztály támogatására, mert a hazának és társadalmi rendnek a fundamentuma. Így áll ez első sorban Magyarországon, melynek lakosságának héttized része él a föld után. És mégis sehol a világon nincs annyira elhanyagolva a paraszt, mint nálunk; sehol nincs annyi nyomornak és szenvedésnek kitéve, mint nálunk. Az adótól a közmunkától, a rossz utaktól az uzsorától megszámálhatatlan kisebb nagyobb gyötrődésből áll a mi földmiveseink élete. Menthetetlenül el is pusztul ez a hatalmas, sok millió lelket számláló néposztály s vele elpusztul a haza és a fennálló társadalmi rend is, ha a helyzeten gyökeresen nem segítünk.

Mentsétek meg, urai e hazának, a parasztságot! Mert ha nem, elháríthatatlan katasztrófa fenyeget mindnyájunkat!

Mindenekelőtt szabadítsuk fel a földmives osztályt a súlyos, igazságtalan terhek alól.

Ilyen teher a földadó, amely a kisbirtok hozadékának negyedrészt emészti fel, másik negyedrészt pedig a többi adó. Ezen felül van még a kölcsönök utáni kamat, a robot, a párbér. Régóta kísért már közöttünk a fokozatos adó reformja. E reform helyes megvalósítása a terhek megnagyobbításától szabadítaná meg a

parasztságot. Minél tovább huzzák-halasztyák a fokozatos adó reformjának létesítését, annál nehezebb lesz a parasztszáltyt megmenteni.

A magyar kisbirtok vagy negyedrésze meg van terhelve, de még nagyobb baj az, hogy uszorakamatot fizet. A pénzügyi intézetek vámpír módjára szipolyozzák a paraszt életerejét, aki idestova rabszolgája lesz a pénzügyi intézetnek, melyhez hitelért, segítségért fordult. Tervebe van véve a kisbirtok tehermentesítése, a kisbirtokon fekvő terhek állami megváltása. Mikor lesz már e tervekből valóság? Meddig akarnak még várni? Addig, míg az egész kisbirtok a pénzügyi intézetek kezében nem lesz? Akkor már Amerikában lesz minden paraszt.

Szigoru uszoratorvényt is ígértek már nem egyszer a kiszipolyozott kisgazdáknak. Mért nem csinálják már meg ezt a törvényt.

A nagybirtok miatt nem tud terjeszkedni a kisbirtok, ellenben a tőkével bíró nagybirtok magába olvasztja a kisbirtokot. Mi lesz azokkal az annyiszor megígért nagyszabású állami parcelázásokkal? Hébe-korba halljuk, hogy egy vállalkozó parcelláz valami kedvezőtlen talaju földet. — Iszonyu haszon mellett. Nem ezt várja a szegény nép. Hanem jó és olesó földet.

A magyar gabonának nincs szállítási kedvezménye sem a vonaton, sem a Dunán. Ha már a mérségetőknek s a zsákgyárosoknak is adnak vasuti szállítási kedvezményt, mért nem adnak a magyar parasztnak is?

Egyre-másra kötötték meg a kereskedelmi szerződéseket, melyek a magyar gabonát a külföldről még jobban kiszorítják. Mért kötnek mindig rosszabb kereskedelmi szerződéseket, mért nem jobbkat?

Miért? Miért?

A sok kérdésre majd megadja a választ a jövő, amely pusztulást, enyészetet hord méhében.

El fog pusztulni ez az ország, ha a magyar földet meg nem menti az ő hú parasztjai számára.

A Balatonparti vasut. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter a Balatonparti vasutra vonatkozó törvényjavaslatot mult szombaton benyújtotta a képviselőháznak. Mult számunkban azt írtuk, hogy a javaslat csak néhány nap múlva fog benyújtatni, holott az már szombaton megtörtént. A téves híradás magyarázata az, hogy gróf Batthyány Pál főispán ur óméltósága mult pénteken telefonon azt az értesítést kapta, hogy a javaslatot szombaton betérjesztik. Szombaton reggel tehát úgy főispánunk mint alispánunk üdvözlő sürgönyt küldtek Kossuth Ferencnek, főispánunk azonban — valószínűleg a kereskedelmi miniszteriumban történt tévedés folytán — azt a választ kapta, hogy a javaslat csak jövő héten kerül sorra.

A javaslatot már a bizottságban is letárgyalták s most már kétségtelen, hogy a vasut két éven belül kiépül. Felesleges volna újra elmondani, hogy Zalavármegyének mekkora érdeke fűződik ehez a vonalhoz. A Balatonpart népe örökös hálával tartozik a kormánynak és mindazoknak, akik a vonal kiépítésében közreműködtek.

Amikor a tapolezai választókerületben Kossuth Ferenc és Vörös László, akkor kereskedelmi államtitkár állottak egymással szemben, a népet azzal biztatták, hogy ha Vörös Lászlót megválasztják, kapnak egy vicinális vasutat. A negyvennyolcas érzelmű választók azzal a nótával feleltek, hogy: »Nem kell vasut... Éljen Kossuth.« Most Kossuth Ferenc elsőrendű pályát épített a Balatonparton. Meg lehet már változtatni a nóta szövegét: »Lesz már vasut... Éljen Kossuth.«

A Balatonparti vasutra vonatkozó törvényjavaslat a következőképp szól:

Törvényjavaslat a balatonvidéki vasut megépítéséről. 1 §. A Fehér és tolnavármegyei h. é. vasutak Börgönd állomásából kiágazólag, a cs. kir. szab. déli vaspálya Szabadbattyán állomásán, Polgárdi községen, Kenesén, Almádin, Alsóörsön, Balatonfüreden és Badaacsonyon át a dunántúli helyiérdekű vasutak Tapolea állomásáig, továbbá ezen vonalból Alsóörs és Almádi között kiágazólag a Győr—Veszprém—dombóvári h. é. vasut Veszprém állomásáig vezető gömzöndony vasutvonalak az ezen törvény kihirdetésétől számított két év alatt államköltségen kiépítendők.

2. §. Az első szakaszban megnevezett vasutvonalak a h. é. vasutak szabványai szerint

építendők meg, úgy azonban, hogy Börgönd—tapolezai vasutvonalon a vonatok óránként 60 km. sebességgel közlekedhessenek.

3. §. Az első szakaszban megnevezett vasutvonalak építési és üzletberendezési költsége, az időközi kamatok számítása nélkül 14.500.000 K összegben állapítatik meg. Ez az összeg a pénztári készletekből fedezendő.

4. §. Ezen törvény a törvénytárban való megjelenése napján lép életbe s végrehajtásával a kereskedelemügyi és a pénzügyi m. kir. miniszterek bizatnak meg.

Az izr. istentiszteletok Purim ünnep előestéjén (szerdán) 5^{1/2}, Purim napján (csütörtökön) reggel 6^{1/2}, péntek este pedig a további istentiszteletig 5^{1/2} órákor kezdődnek.

Kinevezés. Szugfill János és Gyarmathy Miklós nagykanizsai kir. járásbírói joggyakorok az ottani járásbírószékhez aljegyzőkké kinevezettek.

A fekete tábla. Ismeretes dolog, hogy a belügyminiszter nem engedte felállítani azt a márványtáblát, amelybe a vármegye közönsége a királyi biztos megbízó levelének kihirdetése alkalmával megjelent öt törvényhatósági bizottsági tag nevét akarta belevésétni. A vonatkozó minisiteri rendelet, amelyet annak idejében egész terjedelmében közöltünk, elég szigorú ítélet az alkotmányellenes kormány közegeinek támogatóra s a tábla felállítását csak azért tiltja el, mert az becsületbűntetés jellegét öltethetné, becsületbűntetést pedig törvényeink nem ismernek. A törvényhatósági bizottság tehát úgy határozott, hogy a miniszter rendeletét véseti egy fekete táblára, a rendelet másolatát minden községnek megküldi s azt a községi hivatalos helyiségekben kifüggeszti. A tábla költségeit közadakozásból fedezik s erre a célra megindított gyűjtés máris szép összeget eredményezett. — A rendelet a községek számára már kinyomatott s azt — értesülésünk szerint — legközelebb kiküldik.

Gyászír. Horváth Győző földbirtokos, Zalavármegye törvényhatósági bizottságának tagja, 49 éves korában Lentiben meghalt.

Szabad liceum. A Z. I. M. K. szabad liceumi előadásai iránt a közönség mindig fokozódó érdeklődést tanúsít. A mult vasárnap Dr Weisz Endre tartott előadást »A demokráciáról.« A közönség zsufohlásig megtöltötte a nagy termet, sokan már be sem fértek. Az alapos készütséggel összeállított értekezés végig lekötötte a közönség figyelmét. — Ma délután 5 órákor a főgimnázium természetrajzi termében dr Rézler Kornél kir. alügyész tart előadást »A szocializmusról.« A tárgy annyira közérdekű, hogy bizonyára nagy közönség vesz részt az előadáson. Belépő díj nincs. Mindenkit szivesen látnak.

Szineszet. Szilágyi Dezső szintársulata a jövő kedden kezdi meg a hat hétre tervezett színházi idényt. Jenőffy Jenő titkár a mult héten már megkezdte a bérletek gyűjtését. — Szilágyi Dezsőt Zalaegerszeg város közönségének nem kell bemutatnunk és ajánlanunk. Lelkiismeretes, törekvő igazgató, aki mindig igyekezett a közönség igényeit kielégíteni. Társulata mindig megütötte azt a mértéket, amelyet kisebb városokban működő szintársulatokkal szemben alkalmazni lehet. Ami hiány volt, azt szivesen elnézte a közönség, mert az igazgató tőle telhetőleg minden kívánalomnak azonnal eleget tett. A társulatot jellemezte a darabok jó betanulása, a simán gördülő összjáték s nem egy előadást láthattunk, amely kiállotta a legszigorubb kritikát is. — Az előleges jelentésből látjuk, hogy a társulat egészen újra van szervezve. Régi ismerőseink közül Vágó István és neje, a jeles szineszpár, Lendvay Ferike és Miskei József maradtak a társulatnál. A többiek új nevek. Ugy értesültünk azonban, hogy a társulat nivója emelkedett és sok tehetséges tagja van. — Szilágyi a legjobb újdonságokat igéri s előadásainak sorozatát a »Vig özvegy«-gyel kezdi meg.

Jegyzőválasztások. Resznekí körjegyzővé Kulesár Miklós szentgyörgyvölgyi jegyző, bratonzi jegyzővé Feisz László muraszterdahelyi segédjegyző, zorkóházi jegyzővé Kovács János turniscai segédjegyző, pusztamagyaródi jegyzővé Lencz Béla felsőszemenyei segédjegyző, bánokszentgyörgyi aljegyzővé Szabó Imre segédjegyző megválasztottak.

Gyöngyi Izsó Zalaegerszegen. Érdekes és kedves művész vendégünk volt a mult héten. Gyöngyi Izsó, a Magyar Színház jeles komikusa látogatott

el hozzánk, hogy egy humoros estélyt tartson. Jövetelét nem előzte meg sem reklám, sem előleges jelentés. Vasárnap reggel tudtuk meg, hogy itt van s előadása a Kereskedelmi és Társaskör kelyiségében lesz. Az első estén kevesen is voltak. Ötven-hatvan emberből állott az egész hallgatóság. Az előadás azonban klasszikus volt. Gyöngyi ragyogtatta sokoldalú művészetét. Könyvet fakasztott és kacajt keltett. Ugy bánt a hallgatóival, ahogy akart. Az Ábécés nénet megsiratták, Goldstein Számít s az alföldi bakát könnyezésig megkacagták.

Az első előadáson résztvevő közönség elégtételt akart szolgáltatni a művésznek a csekély érdeklődésért s rábeszélte, hogy kedden tartson még egy előadást. Gyöngyi hosszas rábeszélés után engedett a kérésnek. Nem esoda, hogy az ifjuság feltette, hogy megszökik. Ezért őrizte vasárnap-tól keddig. — A második előadásra minden jegy elkelt s az »Arany Bányá« nagyterme megtelt hallgatósággal. Gyöngyi Izsó azonban nem volt képes az első est művészi sikerét elérni. Indispozícióval küzdött, aminek oka kétségtelenül a zalaegerszegi nagy vendégszeretet lehetett. A művész megígérte, hogy a színházi évad alatt szivesen lejön, hogy valamelyik jobb szerepében bemutatkozzék.

Iparhatósági megbízottak. A helybeli iparhatósági megbízottak minap tartották meg alakuló gyűlésüket, a mely alkalommal elnökül Páslek Lajost, jegyzőül pedig Kiss Lajost választották meg.

Áthelyezés. Pallanky Anna zalaszentgróti állami elemi iskolai tanító nő a gyulafehérvári állami elemi iskolához helyeztetett át jelenlegi minőségében.

A zalaegerszegi nőegylet 1907 március hó 2-án az »Arany Bányá« szálloda nagytermében hangversennyel egybekötött táncestélyt rendez. Jegyek előre válthatók D. Horváth Antal ur drogueriájában. Helyárok: számozott ülőhely 2 K 40 f, páholy (4 ülés) 8 K, állóhely 1 K. Kezdeté este 8^{1/2} órákor. Műsor: 1. Az angyalkó dala (Serenata), Braga, éneklí Kosztrabszky Ferencné urnő, zongorán kíséri Kosztrabszky Ferenc ur, hegedűn kíséri Kocsuba Emil ur. — Grész Irma kisasszony szavalata. — Chamarade: hangverseny etude. Moszkovszki: Keringő. Wagner—Liszt: Isolde szerelmi halála. Zongorán előadja Martonfalvy Ármín ur. — Gyalui Farkas »Mézes hetek« című egyfelvonásos vígjátéka. Előadják: Stöckl Vilma kisasszony és Fangler Lajos ur. — Musette keringője a »Bobém« operából (Puccini). Leila belépője a Gül Babából. — Dal a bamba vitézről, a Vig özvegy operatéből. Éneklí Kosztrabszky Ferencné urnő.

Adomány. Egy nagy nyomorba jutott iparos család segélyezésére eszközölt gyűjtés alkalmával következők voltak szivesek adományozni: Heine János 1 K, Breisach Sámuel 1 K, Kaszás Kálmán 1 K, Papp Alajos 40 f, Goldfinger Dezső 38 f, N. N. 20, Lakatos István 60 f, Vörös Gyula 40 f, Komin Sándorné egy kenyeret és Jádý Károly 20 f. Az adományokért hálás köszönetét nyilvánítja a segélyezett család.

A Zalamegyei Központi Takarékpénztár r. t. igazgatósága a zalaegerszegi kereskedő ifjak önképző együletének 20 K-t adományozott, melyért ezuton is hálás köszönetet mond az egylet választmányára.

Felülfizetések. — A zalaegerszegi Karácsonyfaegylet műkedvelő előadásán felülfizettek: gróf Batthyány Pál, özv. Inkey Kálmáné 100—100 K, báró Solymosy Ödön 14 K, Szemző Gyula (Budapest) 20 K, Nagy László (Andráshida), Tósch Károly, Stádel János (Tárnok), dr Gráner Adolf 10—10 K, özv. dr Maugiu Károlyné (Budapest), Köniqmayer János (Neszele) 6—6 K, Morandini Román (Nagykanizsa), N. N., Legáth Kálmán, Rosenberg Zsigmond 5—5 K, Bogay György, Stern Farkas, Leonhardt Károly (Nagykanizsa), Id. Thassy Imre, Stahó István (Zalalövő) 4—4 K, dr Isoó Jánosné, Klosovszky Ernő, Deák Mihály 3—3 K, özv. Tahy Rozália, Legény Károlyné, N. N., dr Rosenthal Jenő, Reisinger és Eisner, dr Hány István, Hantke Emil 2—2 K, Kovács Andor 2 K 60 f, Gyarmati Vilmos 1 K 80 f, Vogel Rikárd 1 K 60 f, Németh Ferenc 1 K 20 f, Weinberger Jakab, N. N. 1—1 K, Bausch Zsigmond 60 f. A nemesszivő adakozóknak hálás köszönetet mond az egylet vezetősége.

A Sümeg—keszthelyi vasut. Az érdekeltség komolyan akcióba lépett, hogy a Sümeg—Zalaszántó—Keszthely közötti vasutat létesítse. Érte-

kezelést tartottak s vasuti bizottságot választottak, amelyben minden község, amelyet a vasut érintene, képviselve van.

Kivándorlási láz. Már talán nem is láz, hanem valóságos mánia a kivándorlási vágy, amely a mi népünket elfogja. Egy évtizeddel ezelőtt még el sem akartuk hinni azokat a meséket, amelyeket a tótokról hallottunk. Ki hitte volna el azt, hogy a göcseji ember könnyebben rászánja magát az amerikai utra, mint valaha arra, hogy ősi időben Kányavártól Zalaegerszegig gyalogoljon. Ha pedig az idősebbek nem mernek elindulni, gyermekeiket boesátják utnak. Sőt biztatják őket a kivándorlásra. A Göcsej egyes falvaiból 15—18 éves leányok és serdülő legények kérnek árvászeki engedélyt és utlevelet. A leányokat esábitja az mese, hogy Amerikában a házi eseléd egyszerre 20—50 dollár havi bért kap. Azt természetesen senki sem mondja el nekik, hogy a eselédnél odaát mennyi munkát, ügyességet és tudást követelnek. Nem lesz a kivándorló leányból Amerikában jóra való eseléd. Hanem valami egyéb: hungara. De már ezt is hiába magyarázzák a népnek, mert megromlottak az erkölcsi. A pénz az Istene, akármilyen árért jut hozzá. A közigazgatási hatóságok s a községek előjáróságai elismerésre méltó igyekezzel iparkodnak a kivándorlási lázt esökenteni. De hiába. Minden hiába. Ezen már csak egy amerikai munkásváltás segít. (Göcseji.)

A Göcsejből kaptuk ezeket a sorokat, amelyek után fel van sorolva néhány község, amelyekben kivándorlási mozgalom észlelhető. De kaptunk egy érdekes nyomtatványt és levelet is. Egy lipcsei kivándorlási ügynökség — kifogástalan magyarsággal — tanítja ki a hozzáfordult felet, hogy merre vegye útját, hogyan utazzon, hogyan váltson jegyet stb. Figyelmezteti arra is, hogyan kell kijátszani a határrendőrséget, megírja percre: mikor és mely állomásról induljon el, hol és meddig váltson jegyet, sőt irott papírszeleteket mellékel, amelyeket az egyes állomásokon a vasuti pénztárnál az utasnak fel kell mutatnia. A cédulára fel van írva a rendeltetési állomás s a levélben benne van a figyelmeztetés, hogy az újjával jelezze a kivándorló: hány jegyet akar. Megírja az ügynök azt is, hogy Csáktornyáig legjobb gyorsvonaton utazni, amely csak három percig áll, tehát a esendőrségnek nincs annyi ideje, hogy az utasokat ellenőrizze. — Ilyen jól van szervezve a kivándorlási banda. Ezzel szemben bajos a legéberebb közigazgatásnak is felvenni a küzdelmet.

Különleges színház Zalaegerszegen. Értesülés szerint ritka látványosságban lesz része a közönségnek vasárnap este. A különleges színház előadását értjük, amely az »Arany Bányák« szálloda éttermében lesz, mert a nagytermet Szilágyi Dezső társulata már elfoglalta. Az előadásokról, melyeket Piere énektanár vezet, úgy a fővárosi, mint a vidéki lapok osztatlan elismeréssel nyilatkoznak. Ladomerszky tanárt bátran nevezhetjük az első magyar fantasztikus és humoros bűvészeknek. Mutatványai a képzelet esodás világába ringatják a közönséget. Gondolatátviteli produkciói verseny nélkül állanak. Tiszta magyar beszédjével, melylyel mutatványait kíséri, állandóan derült hangulatban tartja a hallgatóságot, mit ezideig kevés magyar bűvésznél tapasztalhattunk. Piere tanár esodásán zengő tenor hangjával nyeri meg a közönség tetszését. Aga kisasszony mint medium, a magnetizmus esodáit mutatja be. Bogdány Viktoria kisasszony szerpentin táncosnő ezernyi színben pompázó toalettjével s bravuros táncával remekel. A mutatványokhoz és mozgófényképekhez szükséges erőt a helyi villamos telep szolgáltatja; a szüneteket mozgófényképek vetítése tölti ki. Az előadás kezdete pont 8 órakor.

Népkönyvtár adományozása. Mintegy tíz évvel ezelőtt merült föl az az eszme, hogy a nagyobb és népesebb községek népkönyvtárral látandók el, hogy a föld népe hasznos könyvek olvasásával erkölcsileg, szellemileg gyarapodjék. A kormány azóta több községben állított föl népkönyvtárakat, miknek nagy hasznát vették az egyes községek. Ujabbán Szepetnek község kapott népkönyvtárat.

Lehet, hogy igaz. De nem valószínű az egész történet. A Zala írja, hogy Baksán egy negyvenöt esztendő szücsmestert eladott a felesége, akivel husz esztendeig békés egyetértésben élt. A majszter ugyanis szemet vetett a háziasszonyára, akivel meg is értették egymást. A feleség észrevette a bűös viszonyt s rátört szörnyű haraggal a szerelmesekre. A perpatvarnak az lett a

vége, hogy a szücsné kiegyezett a háziasszonnyal 1200 koronában. Eladta az urát, azután ott-hagyta csalódásának színhelyét és férje ellen vállóper indított.

Katona fufang. Turnauer Rudolf hosszufalui legény Sopronban katonáskodott. Az apja a mult hetekben megírta katonasorban levő fiának, hogy egész családjával át akar vitorlázni Amerikába, boldogabb hazát keresni. A katona fiu szeretett volna elbucoszni övétől, de ezen a cimen nem mert szabadságot kérni, tehát sürgönyöztetett magának hazulról, hogy az apja halálán van, jöjjön azonnal. Erre a sürgönyre azután szabadságotlák a legényt. De katonák érdeklődni szoktak aziránt: nem csapják-e be őket. Kérdezőkődtek a család becses egészsége után és kisült, hogy annak minden tagja egészséges, mint a makk. Szegény bakát kurtavas várta, mikor hazatért a kaszányába.

Ha valami, úgy a csukamajolaj az, mi támogatást érdemel, mert előnye szembeötlők. Kellemes az íze, szaga nincs és emészthetősége kiválóan jó. Üvegje 2 K, a gyógyszerárakban, vagy a készítő Zoltán Béla gyógyszerárában Budapest, V. Szabadságtér.

Tolvaj. Lebár István turniscai gazda ember 200 koronát tartogatott az első szobában. Ambrus Ferenc valahogyan neszét vette a kincsnek, egy sötét éjszakán felfeszítette az ablakot s a pénzt elvitte.

Farkas járás. Valahányszor szigorú tél van, mindig megjelennek nálunk a farkasok. Ha nem is a valóságban, de a nép fantáziájában feltétlenül. Valaki megjed egy bozontos kőbor kutyától, azt megteszi farkasnak. A szomszéd faluban másnap már kettőt látnak, harmadnap pedig hozzak a rémhirt, hogy valahol egy utast meg is ettek a farkasok. — A mult héten az Egerszeg-hegyen három fenevadról beszéltek, Döbröczen kettő rémitgette a lakosságot, egy uri vadász pláne lőtt is egy ordast. Az igaz hogy utólagosan közönséges kutyának bizonyult, de ez nem von le semmit a bátor férfi érdemből. Hála Isten, enyhül az idő, visszavonulnak a farkasok is a Száván túli rengetegekre. Mert most ott laknak. Valaha elég volt, ha a Dráva befagyott, a jégen rögtön átsétált a farkasokról szóló mese. Most már a Szávának is be kell fagni. Mert ja horvátországi farkasokban az ördög sem hisz.

Ritka eset. Nem nagy esetről van szó, de érdekes a feljegyzésre, hogy akad olyan szolga, aki sokalja a borralalót. Az alsólendvai nagyvendéglőben egy muraszombati orvos szált meg s távozása alkalmával Rosenberg Sándor házi-szolganak tévedésből egy korona helyett husz koronás aranyat adott. A szolga csak másnap vette észre az aranypénzt s egy korona levonása után visszaküldte az orvosnak. Ezt az embert pénztárnokká kellene tenni valami bankban.

Rettenetes bűnhődés. Nagykanizsáról írják a következő borzalmas történetet: Zajk községben Varga József gazdaember eladott egy pár ökröt 960 koronáért. A faluban nagy dolog lévén az ilyen vásár, gyorsan hire futottennek s az egyik szomszéd — Gál Ferenc — elhatározta, hogy elloppja a pénzt. A legközelebbi nap, a mikor a falu népe templomba ment, a házba lopódzott a szomszéd s a gazda kis hat éves leányának — aki egyedül volt otthon, azt mesélte, hogy 1 koronát hozott meg apjának, mutassa meg, hol a pénz. A leányka gyanúlanul megmutatta s félre ment, mire a szomszéd kilopta az ökrök árát. Most már meg akarta ölni bűne egyetlen tanuját az elvetemedett ember. Ezért eselhez folyamodott. Egy istrángot kötött a gerendára s azt mondta a kis leánykának, hogy hintát csinál neki. Azt akarta hogy a gyerek tegye fejét a hurokba, ő aztán kirántja alóla a széklet s valósággal fölakasztja. Megesinálta a hurokot, széklet állított oda, mert jó magasra tette a kötölet, aztán hogy megmutassa a kis leánykának a szörnyű játékot, maga állott föl a székre s beledugta fejét a kötél hurokba. Ekkor a szék eleszott, ferborult s ő a teste egész súlyával belezuhant a hurokba. Ijedten kapálózni kezdett, lefelé törekedett s ezzel még inkább összehuzta a hurokot, néhány perc múlva ott maradt halva a kötélben. A kis leány rémülten szaladt szülei után a templomba. Mire hazaértek már ki is hült a holttest.

48 és 67. A közjogi alap miatt bevették Tivadar Ferenc völgyifalusi ember fejét a fritfalui koresmában. Együtt mulatott Hurián József és

Spilák Mátyás esentei lakosokkal s amikor már több liter elfogyott, szóba került a politika. Tivadar egyedül maradt a nézetével s a két ember meglékelte a fejét. A 67-es alap megingott; a két kurucnak pedig a bírósággal gyülik meg a baja.

A csemegeszőlő mivélés kétségen kívül az a földmivélési ág, mely a legkisebb területen nemcsak legdusabb termést hoz, hanem pompás gyümölcsével oly élvezetet is nyújt, a melyhez hasonlót más mivélési ág még megközelítőleg sem képes nyújtani. Ugy a szőlőskertekben, a házikertben, mint az udvarban, mindenütt találunk a csemegeszőlő mivélésére alkalmas helyet, sőt még ott is, a hol a bortermelés esekély, vagy éppen semmi eredményt sem ígér, mert a csemegeszőlőfajok között oly dus választékban találunk koránérő fajokat, hogy még azokon a bortermelésre teljesen alkalmatlan helyeken is, a fajok helyes megválasztásával jó eredménnyel lehet nemes szőlőt nevelni. A városok közelében ajánlatos nemesek kisebb helyeket, hanem nagyobb területeket nemes csemegeszőlővel beültetni, mert egy ily ültetvény hasonlíthatatlanul jobban fizeti ki magát, mint a borfajokkal beültetett terület. A csemegeszőlők már magukban véve is szebbek és nedvdusabbak mint a borszőlők, s a fajok helyes megválasztásával még ott is kitűnően tenyésznek és megérnek, ahol a borszőlő nem találja meg a kifejlődéséhez szükséges elegendő meleget, tehát a hol bortermelés a bekövetkező rossz eredmény miatt már nem fizeti ki magát. Legcélszerűbb egy oly szőlőtelephez fordulni, melynek jó hírneve már évek óta ismeretes, mely terjedelmes ültetvényei és a legfinomabb csemegeszőlőfajok dus választéka folytán mindenkinek kívánságát teljesen kielégíteni képes. Mi tisztelt olvasóinknak szolgálatot vélnék tenni, ha az országban már mindenütt híresnek ismert Küküllőmenti Első Szőlőoltványtelepre (tulajdonos Gáspár, Frigyes, Medgyes, Nagy-küküllőmegye,) hívjuk fel b. figyelmét, mely szőlőtelep azokat is jól és lelkiismeretesen szolgálja ki, a kik a szőlőfajok ismeretében semmi tapasztalattal nem bírnak s a cég jó hírneve szavatol arról, hogy általa mindenki teljes meglégedésére lesz kiszolgálva.

Nagyságos asszony,

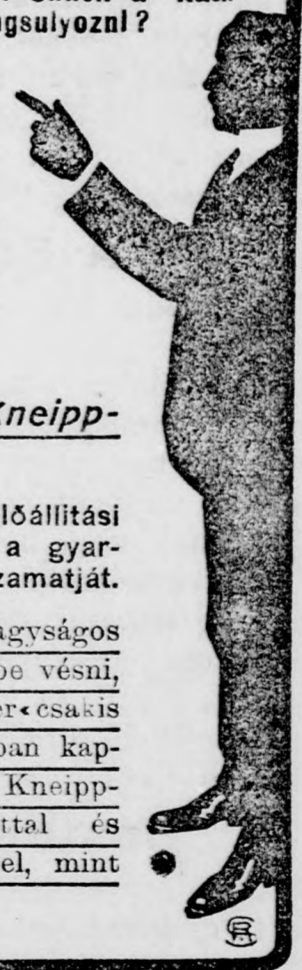
tudja-e, hogy a maláta-kávé **Vasár-**lásánál miért keli Önnek a »Kathreiner« nevet hangsúlyozni?

Mert különben annak az eshetőségnek teszi ki magát, hogy kétes értékű utáztatot kap, mely a »Kathreiner«-t kitüntető, mindenelőnyt nélkülöz.

Csakis a **Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé**

biria, különleges előállítási módszere révén, a gyarmatkávé ízét és zamátját.

Méltóztassék azért, Nagyságos asszony, jól emlékezetébe vésní, hogy a valódi »Kathreiner« csakis zárt eredeti csomagokban kapható »Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé« felirattal és Kneipp páter arcképével, mint védjeggyel.

Minden szőlőbirtokos részére nagy fontossággal bír az oltványok kiválasztása és mikénti kezelése. Erre nézve készséggel ad utbaigazítást a szakszerű és lelkiismeretes vezetés alatt álló és kitűnő hírnévnek örvendő „Milleneumtelep“ Nagyöszön, Torontálmegye, melynek remek kiállítású és műmellékletekkel ellátott magyar vagy német vagy román vagy szerb nyelvű főrajgyéke minden érdeklődőnek ingyen és bérmentve megküldetik.

Tul az Oceánon. Egyed Károly hosszufalui lakos egyszerre két idézést kapott. Egyet Szombathelyről, egyet Zalaegerszegről. Az ügyeszségek érdeklődtek iránta. Egyed azonban inkább Amerika felé vette az útját. Utlevél nélkül megköltött. Eddig már valamelyik német kikötőben várja az induló hajót.

Vásáráthelyezés. Az április 1-ére eső szent-békáliai vásár a kereskedelmi miniszter engedélyével ez évben kivételesen március 26-ára helyeztetett át.

Vigyázatlanóság. Reményi Mátyás Wlassits utcai lakos 16 éves ifjú a minap flóbert puskájával kiment a mezőre, hogy madarakra lövöldözzön. Olyan ügyetlenül bánt a fegyverrel, hogy az elsült és Reményi a lábába lőtt. A fiu súlyos sebesülést szenvedett és gyógykezelés végett kiszállították a kórházba.

Szoptató anyák

sokszor oly időben érzik magukat teljesen kimerültnék, mikor éppen erőre és legjobb egészségre volna szükségük, hogy anyai kötelességeiknek megfelelhessenek. Különösen ők találják tehát a Scott-féle Emulsio-ban egy valószínűleg felmulthatatlan táp- és erősítő szert. A legjobb gyógy-esukamájolajból alphosphorsavas méz és nátron hozzáadásával készült, feltétlenül jó ízű és rendkívül könnyen emészthető, az étvágyat gerjeszti és így fiatal anyák erősítésére minden más szernél jobb. A Scott-féle Emulsio segítségével megszüntetjük a gyöngeséget és gyorsan új erőre, új életkedvre teszünk szert. — A Scott-féle Emulsio sokkal hatásosabb és megbízhatóbb, mint a közönséges csukamáj-olaj.

A Scott-féle Emulsio valódiságának jele a hátán nagy csukahalat vivő halász védjegye.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszerháza“

Budapest, IV., Váci-utca 34-50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

Bálint napi országos vásárunk. A Bálint napi országos vásár a rossz időjárás és a hó által járhatatlanná vált utak miatt nagyon rosszul sikerült. A városban alig lehetett idegen embert látni. Délig megszakítás nélkül sűrűn havazott; a kereskedők és iparosok egy része kijsemrakódott, hanem megfordult és haza ment. Adás vevésről tehát alig lehetett szó. Hasonló volt a marhavásár is. Más esztendőben a Bálint napi vásár a legforgalmasabbak közé tartozott; főként sok hizott állatot hajtottak föl. Az idén felhajtottak 70 bikát, 800 tehenet, 200 üszőt, 780 ökröt, 110 tinót, 240 borjút s 400 db lovat, összesen 1600 darabot. Ebből eladtak 1143 darabot, ami bizony az előző évi eladásokhoz viszonyítva, elenyésző csekélység.

A Boston.

A boston tánc alapos és legkönnyebb tanítási módszere.

Emberemlékezet óta nem volt tánc, mely olyan rohamosan jódított volna tért magának tánctermeinkben, mint a boston. Ez a lenge és bájos tánc meghódította a világot és ma már oda jutottunk vele, hogy a Boston tudása nélkül estélyekre senki se menjen, mert biztosan rosszul fog mulatni. Sőt ma már a Boston nem tudását urak, urleányok intelligenciájának rovására írják.

Ez az előkelő urisztálynak nélkülözhetetlen bájos tánc elsajátítására egy külön zártkörű.

Boston kurzust

nyitok.

Külföldi utazásom alkalmával több nagyobb városokban alkalmam volt a Boston táncot tanulmányozni, ennél fogva bátor vagyok felemlíteni, hogy az eredeti Boston táncot legjobban és legszébben kizárólag az én kipróbált legkönnyebb felfogható módszerem szerint 3 óra alatt elsajátíthatja, a miről kérnek meggyőződést szerezni.

Kívánatra privát órát is adok, ugy egyeseknek, mint társaságoknak.

Tisztelettel kérem az előkelő nagyérdemű közönséget és tánc kedvelő ifjúságot, kik a Boston táncoktatásban részt venni óhajtának, hogy minél előbb jelentkezni sziveskedjenek az idő és csoportok beosztása végett.

Jelentkezni lehet az Arany Bányás szállodában.

Kitűnő tisztelettel

RECHNITZ JÓZSEF

okl. tánc tanár,

Specialista a Boston tanításban.

Szivesen teszünk eleget a gazdaközönség és iparosok köréből hozzánk érkezett számos megkeresésnek, hogy általános érdekből hozzuk nyilvánosságra, miszerint a Drezdai Motorgyár R. T. gyárából beszerzett benzin és szivógáz-motorok és lokomobilokkal minden tekintetben a legjobban meg vannak elégedve és ajánljuk, hogy akinek ily gépre van szüksége, forduljon a gyár vezérképviselőségéhez: „Gellért Ignác és Társa“ budapesti céghez, Teréz-körút 41. sz. a., ki szivesen szolgál prospektusokkal és árajánlattal.

Időjárás. A tél későn kezdődött, de sokáig is tart, nem nagy öröme a gazdának, mert összerőlődik a tavaszi munka. Tavaly ilyenkor már metszettek a szőlőket és javában szántottak, most pedig még mindig vastag hóréteg takarja a mezőket. Az olvadás megkezdődött; sok helyen árvíz veszedelemtől félnek. Az olvadás azonban éjszakánként megállt s addig még le tudták vezetni a hólevet a folyók nagyobb áradások nélkül. Pénteken szigorú fordult az idő s újra keményre tagyott minden.

Messaline - és Henneberg- se-
Radium - lyem 60 kr.-tól fel-
Louisine - jebb, bérmentve és
Taffet - vámentesen. Minta
postafordultával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők:
an Seidenfabrikt. Hennenberg in Zürich.

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		14.—	—
rozsa		12.—	12.20
árpa		11.40	—
zab		14.—	—
kukorica		12.—	—

Nyílt tér.)*

Torisszay

mű-selyemfestő és vegytisztító urnak
Zalaegerszeg.

Ezennel bizonyítom, hogy a nekem évek óta teljesített munkával mindig meg voltam elégedve és lelkiismeretes szakképzettségéről teljes meggyőződést szereztem.

Zalaegerszeg, 1907. január 25.

Tisztelettel

Özv. Skublics Jenőné.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Laptulajdonosok: dr. Csák Károly és Udvardy Ignác

93/1907 szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróóság 168. számú végzése által Schütz Sándor és fia cég végrehajtató javára Braun Lina ellen 1248 korona 78 fillér tőke, ennek 1906 évi november 29-től járó 6% kamatja, ugy járulékaik erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 2446 koronára becsült kéz ruhák, szövetek és butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, — ennek a helyszínén, vagyis Zalaegerszegen leendő eszközésére 1907. évi március 7-ik napjának délelőtt 11 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1907. évi február hó 20-án.

Lukács József, kir. bírósági végrehajtó.

Tisztelt vevőközönség!

**Ki szép női felöltőt,
Ki elegáns kosztüm kelmét,
Ki remek blouz kelmét,
magyar és angol gyártmányt**

a tavaszi idényre beszerezni óhajt

menjen csak

Szántó Henrik

női divat és confection üzletébe,

hol szolid kiszolgálás mellett,

jó árut nagy választékban talál.

**Erős, majdnem új szecska-
vágó és egy répvágó**

eladó

az alsófakosi gazdaságban
(posta Felsőhahót.) Felvilágosítást a gazdaság intézője ad.

829. 855/v. 1906. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróóság 1906. V. II. 579. 602. számú végzése által Nagy Dezső és Gráner Lipót fia végrehajtatók javára Mitli Sándor ellen 78 K és 87 K 16 f tőke, ennek 1906. évi novemb. hó 8-tól járó 5% kamatja, ugy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával felül foglalt 780 K-ra becsült butorok és gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Zalaegerszegen leendő eszközésére 1907-ik évi február hó 25-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kintüzetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1907. évi február hó 4.

Nagy Sándor, kir. bir. végrehajtó.

Eladó.

Riparia Portalis sima vessző I. oszt. 46 ezer darab. II. oszt. 22 ezer. Rupestris Monticola I. oszt. 5 ezer darab. II. oszt. 1½ ezer I. oszt. gyökeres 2½ ezer. Olasz Rizling gyökeres I. oszt. 10 ezer darab. Piros Chasselas I. osztály 5 ezer darab.

Levelek ajánlat végett Ferenczi Győző zalabéri uradalmi intéző Tolcsány p. Pakod intézendők.

Eladó házak és házhely.

Zalaegerszegen a Kossuth-
uteában 34. és 44. szám
alatti **házak** bármelyike,
valamint a vasutmenti új
uteában egy **házhely**
eladó.

Bővebb felvilágosítást ad
a tulajdonos

Pásztor Károly
Kossuth-utca 44.

Ha köszvényben, reumában, ichiasban szenved,
vegyen egy üveg

Dr FLESCHE-köszvény-szeszt,

mely csúzt, köszvényt, reumát, kéz-, láb-, hát- és
derékfájást, kezek és lábak gyengeségét, fájdalmakat
és daganatokat biztosan gyógyít. Hatása a legrövi-
debb idő alatt észlelhető.

Kapható dr FLESCHE E. M.

„Magyar korona“ gyógyszerárában, Győr, Baross-ut
24. szám.

Másfél deciliteres üveg ára 2 K. Huzamosabb hasz-
nálatra való „Családi“ üveg ára 5 K. 3 kis vagy 2
„Családi“ üveg rendelésénél már bérmentve utánvét-
tel küldjük.

Gyümölcsfa eladás.

A reszneki urodalmi kertészetben
400 db 3—4 éves magastörzsű
nemesített **alma- és körtefa**
kerül a tavaszi idényben eladásra.

Megrendelések **Korpics Pál** ker-
tészhez **Resznenen** (posta helyben)
Zalamegyében, intézendők.

Dunántali Vajkiviteli vállalat
Jánosházán.

Legmagasabb áron vesz szövet-
kezeti tea vaját, bármily mennyi-
ségben egy vagy több évi kötésre,
tetszés szerinti óvadék letétele
mellett.

Szívesen közreműködünk **szövet-
kezetek alakításában is** és bármily
e dologba vágó kérdézősködésekre
készséggel szolgálunk felvilágosítás
és utbaigazítással.

IDEGBETEGEK!

Kérjenek ingyen prospektust
a gyengeség elleni

Gyökere
gyógymódról.

Tudományos ismertetéseket 40
fillér posta bélyeg beküldése
ellenében küld

GÜNSBERGER ZSIGMOND

Wien XX. Wallensteinstrasse 31. sz.

Gazdaságok figyelmébe!

Cseléd-conventio-fának különö-
sen alkalmas — tölgyfaterőkből
kimunkált — **tölgyfa**, továbbá
cser- és bükkfa, valamint
tölgy luguslábak, kerékvetők és
határjelző cövekek kaphatók

Eitner Sándor
salomvári gazdaságában.

Ugyanott egy tisztavéri simmen-
thali **bika eladó** és egy ugyan-
ilyen **megvételre** kerestetik.

Kiadó lakás.

A Csányi-ntca 41. szám alatt
3 szobás

utcai lakás

a hozzátartozó mellékhelyiségek-
kel együtt május 1-ére **kiadó.**
Bővebb felvilágosítás ugyanott.

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari szállító

TEMESVÁR

mag-, növény-, rózsá- és fa
nagytenyésztete.

(Művelési terület 94 hold.)

VILÁGKIVITEL!

A legjobb magvak kerti és mezei veteményezésre

(Mühle magvai jóságban elérhetők, de ebben felülmulthatatlanok.)

A legnemesebb gyümölcs-, dísz- és sorfák

(Mühle fái többször átültetettek, jól iskoláztak, mindenütt jól és biztosan gyarapodnak.)

A legszebb fenyőfélék, díszcserjék, rózsák stb.

(Mühle tüllevélei mind télálló, dísz- és kuszócsereji, valamint rózsái a létező legszebb
virágok.) — Postacsomagok magvakkal 5 koronán felüli értékben bárhová
bérmentve küldetnek.

Mühle kertészeti kézikönyvei dílettánsok számára a legjobbak, megrende-
lésekhez ingyen csatoltatnak.

Dúsan illusztrált főárjegyzék páratlan a maga nemében — kívánságra
bárkinek ingyen és bérmentve megküldetk.

! Köhögés !

Aki ezt figyelemre nem méltatja,
vétezik a saját egészsége ellen.

A Kaiser-féle

Mell-Karamellák

a 3 fenyőfa jeggyel.

Orvosok által ajánlva köhögés,
rekedtség, hurut, elnyálkásodás és
hörghurut ellen.

5120 közjegyző által hitelesített
irat bizonyítja, hogy amit
igérünk, azt meg is tartjuk.

Egy csomag 20 és 40 fillér, egy doboz 80
fillér Kaszter Sándorgyógyszertárában és Schmidt
Gyöző cukrászatában Zalaegerszegen.

Hirdetmény.

A zalaegerszegi szövetkezeti önsze-
gélyző egyesület igazgatósága részéről közzé-
tétetik, hogy a folyó évi február hó 17-ére
kitűzött

évi rendes közgyűlés

határozatképes nem lévén, — újból folyó
március hó 3-án d. u. 2 órára tüzetik
ki, melyre a t. egyleti tagok tisztelettel
meghivatnak.

Az igazgatóság.

Egy új négy üléses

üveges hintó

jutányos árban eladó.

Bővebbet

Sommer Sándornál Zalaegerszeg.

== Minden gazdaságban nélkülözhetlen eszközök ==

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek.

Eleőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszereint 15-féle nagyságban különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános termény-
tisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzé-
ket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

TELEFON 69. szám.

Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve.

Sürgöncim: Kalmár-rostagyár.

Teljesen pótolják a
külföldi likőröket

Schrank Béla

gőzerőre berendezett
likörgyárának
elismert jó gyártmányai
Esztergomban.

Legnagyobb versenyképesség!

Képviselet:

Klein Iván Tapolcán.

Különleges gyártmány:

Triple Sec „Comme il faut“.

Szőlő-
oltvá-
nyokat
a
legneme-
sebb

csemege fajokban szállít, fajtisztaságért jót-
állva a legdúsabb választ-
ékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbb-
nak ismert:

Küküllőmenti

első szőlőoltvány telep

tulajdonos: CASPARI FRIGYES, Medgyes
(Nagyküküllőmegye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!
Az árjegyzékben találhatók az ország minden ré-
széből érkezett elismerő levelek, ennél fogva min-
den szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt
az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbeli-
leg bizonyosságot szerezhethet magának fenti szőlőtelep
feltétlen megbízhatóságáról.

Superfoszfát,

strassfurti kaintot, strassfurti káli
trágyasót 40% káli tartalommal,
továbbá mindennemű egyéb mű-
trágyafélét, azonkívül rézgálicot
(98—99%) elismert kitűnő minő-
ségben legolcsóbban szállít

„Hungária“

műtrágya-, kén-sav- és vegyipar részv. társaság
Budapest, V., Fürdő-u. 8.

A francia módszer szerint
(üvegerjedés által) előállított

„Animo“ pezsgő

elismert szaktekintélyek sze-
rint egyenrangú a legjobb
francia pezsgővel

Raktár:

D. Horváth Antal

drogueriája

Zalaegerszegen.

Muraközi pezsgőgyár

— Csáktornya. —

Gőzcséplőkészletek 2½-től 12 lóerőig, benzinmotorok,

SZALMAPRÉSEK gőzhajtásra,

Aratógépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legjobb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának
Vezérügynökségénél

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

WEISER J. C. gazdasági gépgyára Nagykanizsán.

Ajánlja mérsékelt áron elismert kitűnő gyártmányait, egyes egyetemes
és többvasu acélekait, az egyetemes ekékhez alkalmazható összes felszerel-
vényeit, vashoronait és egyéb talajmivelő eszközeit.

Szab. „ZALA-DRILL“ hirneves és verseny-győztes sorvetőgépeit, szabad. kiváltható
kapacsuklyókkal és egészen új kiemelő készülékkel.

Szabad. új lenmagvetőgép

ferdebordás korongokkal.

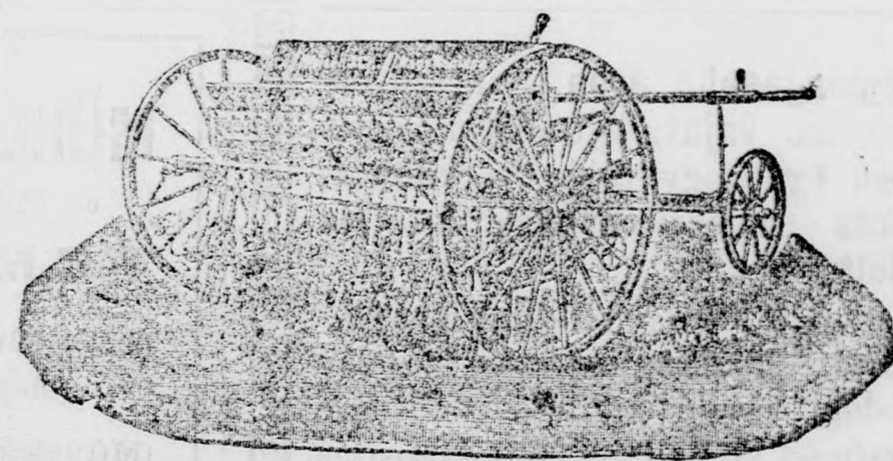
„Hollingsworth“ gereblyéit.

Járgányait, kukoricamorzsó-

lőit, szecska- és répavágóit,

valamint egyéb gazdasági gép

és eszközeit.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy irodahelyisége-
met a nagy tőzsde mellett levő Weisz Ede-féle házba helyeztem át és ott **tüzi-
fára**, különféle **kőszénre** és **faszénre** megrendeléseket felveszek. Törekvésem
az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel

Weinberger H. és fia.

Sárga Örpington

a legjelesebb tenyészetek után nevelt 20 drb egy éves kakas, 20 drb 1 éves jérce darabonként 5 koronáért, keltető tojások darabonként 20 fillérért kaphatók.

Umszuncz Lajos

Zalazentmihály.

Eladó

nagyobb mennyiségű első osztályu sima és gyökeres *Riparia Portalis*, *Rupestris Monticola* és *Vitis Solonis* vessző. Ugyisintén ugyanily alanyon készült legjobb csemege- és bor-fajokból első osztályu gyökeres fásajtvány, valamint hazai sima és gyökeres vessző.

Balatonvidéki első amerikai szőlőtelep, Tapolca (Zalamegye.)

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjük mivel sok haszontalan utánzata van.

I doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, csúznál és meghűléseknel, bedorzsolésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerárja az „Arany oroslánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület áruraktára.

A közeledő tavaszi időnyre felhívjuk a nagyérdemű gazdaközönség figyelmét az áruraktárban beszerezhető jó minőségű

lóher lucerna és répamagvakra

nemkülönb az egyéb gazdasági cikkekre u. m. rézgálic, raffia, kocsikenőcs, mindennemű olajakra, melyeket elsőrendű minőségben gyorsan és pontosan szállít az áruraktár.

Felkérjük az igen tisztelt gazdaközönséget, hogy megrendeléseivel az áruraktárt, azok pontos fogatosíthatása végett, a kellő időben felkeresni sziveskedjék.

Kivánatra szívesen szolgálunk árjegyzékkel, vagy nagyobb mérvű rendeléseknél külön árajánlattal.

Levélbeli megkeresések a Zalavármegyei Gazdasági Egyesülethez intézendők.

Sárközy Viktor

g. e. titkár, az áruraktár kezelője

Figyelmeztetés!

Kérjük, ne tessék a bevásárlásnál egyszerűen egy csomag vagy ládika „cikóriát”, hanem határozottan:

„Franck”

féle gyártmányt kérni, oly végből, hogy a mindenkor egyenlő és legjobb minőség iránt meg legyen a kellő biztosítéka. — Ügyeljen emellett a védjegyekre és aláírásra, mert csomagolásunkat azonos színekben és papírban, valamint hasonló nyomtatással utánozzák.

Franck Henrik Fiai
Kassa.

u. Kuw. D x. 4259. Ap. 06. II. W. W.

CYOMORBETEGEKNEK,

akik meghülés, gyomortulterhelés, élvezhetetlen, nehezen emészthető, tulhideg vagy meleg eledelek, vagy szabálytalan életmód folytán **gyomorhajban, gyomorkatharusban, gyomorfájdalomban, nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban** szenvednek, a rég kipróbált jó hatású **emésztési és vértisztító szert** ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle

növény bor.

Kitűnő gyógyerejének talált növényekből jó borral vegyítve készül. Erősíti az ember gyomorszerveit anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképződésre.

Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, főfájás felbőgés, gyomorégés, melyek idült gyomorhajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.

Szorulás, kólikafájdalmak, szivverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnik.

Halvány, aszott kinézés, vérhiány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, a melyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A növény bor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszerárakban Zalaegerszegen, továbbá Zalazentgróth, Vasvár, Körmen, Nova, Pacsa, Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Devecser, Kiscell, Muraszombat, Bellatincez, Marcali, Tapolca, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csabrendek, Sárvár, Németyvár, Szentgothárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Muraszerdahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádassd, Vaspör, Szóc, Baksa, Bak, Pölöske, Zalazentlászló, Boba, Középbisztrice, Pincze, Páka, Ujudvar, Nagy-rada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyírad, Ajka gyógyszerárakban, illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész Osztrák-Magyar Monarchiában a gyógyszerárakban.

Utánzatoktól óvakodni kell

és csak

Ullrich Hubert-féle növ. bor

kérendő.

A zalaegerszegi gyógyszerárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.

LEOPOLD GYULA - hirdetői irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 aszú 200 aszú

Requiny-féle
RÓMAI VÉRISZTÍTŐ-SZÖRP
páratlan szer minden bőrbajnál, bujakórnál. Vérbőségben szenvedőknek nélkülözhetetlen, vérjavító és vértisztító.
Nagy üveg 3 kor. 3 üveget 9 kor. utánvéttel küld:
REQUINY ATTILA gyógyszerész Budapest, VII., Kili-é Kerepesi ut 24.
A híres **RÁKÓCZI GYOMORKESERŐ** egyedül készítője.
Érdekes prospektus ingyen!

KÉSMÁRKI
LENVÁSZON
és
DAMAST.
árak csak akkor valódiak.
VALÓDI SZEPESSEGI VÉDŐ ÉGŐ ECHT ZIPSER
ha ezen védjeggyel vannak ellátva.

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESSÉG
gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.**
Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.
Kis üveg ára 3-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszárakban.
Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvin-tér.

A legjobb órákat
legelődőbb és leggyakrabban ékeszereket, úgy középsőért, mint **RÉSZLETFIZETÉSRE**
szigorúan szabott árakon szállítja Magyarország e nemből első és legnagyobb üzlete
BRAUSWETTER JÁNOS kronóméter órák **SZEGEDEN.**
Aranyok 2000 képpel ingyen és bérmentve.

TUDÓBAJOSOKNAK
és mindenkinek, aki köhög, rekedt, páratlan esőidőben
Halápi-féle hársfamezszörp
Mintaüveget 3 koronáért küld
APOSTOL-GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRÚT 64.

PLATSCHER VILMOS
elismerett legolcsóbb, legezoldabb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

A világot bámulatba ejti a
Hammond
írógép.
Kizárólagos elárúsítók:
FABAGÓ TESTVÉREK
Budapest, V., Arany János-u. 8.
Kérjen mindenki prospektust!

Szeplő, majfol, pattanás, miteszer, ráncok eltűnnek az arczóról a valódi angol
BALASSA FÉLE UGORKATEJ
szépségápoló készítmény
való bekenés által.
Egy üveg ára 2 korona.
Hozzá ugorkaszappan 1 K, puder 1-20 K.
Főzéké: **BALASSA KORNÉL** gyógyszerész Pest, Andrássy-ut 47.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
SCHULLER FERENCZ
ujjonnan berendezett elsőrangú étteremben
Budapest, VI., Andrássy-ut 39.
mert ott jó magyar konyha, valódi tiszta borok és pontos kiszolgálás van.

KISS SZERENCSÉJE
NAGY
1000000
VÁSÁROBONYI
KISS-FÉLE
SZERENCSÉJE
KISS-KAROLY-TÁRSASÁG
BUDAPEST, V. TERÉZ-KÖRÚT 41.

BABYMIRA-CRÉM
legjobb szer kiütések, ótvár, ráncok, feldrzsóit és kipállott bőr gyógyítására.
Egyedüli készítő:
BRODJOVIN H. gyógyszer. ZÁGRÁB
5 doboz ára bér. 8 K 20 f., 10 doboz 5 K 80 f.

A DEZDAI MOTORGYÁR
részvénytársaság
benzin-, gáz-, szivógáz-motorok és benzin lokomobilok szakkörökben elismert legjobbak az összes gyártmányok között.
Vezér-kövök: **GELLÉRTY IGNÁC és Tea**
Budapest, VI., Teréz-körút 41.
Prospektus ingyen.

Pacific
TOTÁS KÉSZÍTMÉNY
tojásárgája helyett használandó a sült és fűszerezett.
NAGY MEGTAKARÍTÁS.
Kapható minden főzárúletben és drogeriában. Készítő:
STROBENTZ TESTVÉREK R-T
veggyőzői gyára, BUDAPEST.

„Zsorna”-féle
NEPELEJTS védjeggyel férfi nyakkendő, kitűző
magyar Ipari
PARIS SZÁLLODA
Szállás: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 28. sz.
100 szoba 2-30 K-ig feljebb, kizárólagos és villanyvilágítással ellátott. Fürdő, elegáns kávéház, étterem, Villamos vasúti megállóhely az éjszakai pályaudvarok és buszok felől.

Vadvessző eladás
átvéve az eladónál helyben.
Eladók I-ső II-od oszt. sima és gyökeres riparia portalis vadvesszőt. Bővebb felvilágosítást ad **Skublics Károly** földbirtokos Besenyőn, u. p. Zalaegerszeg.

BIZTOS ALAP

ANDRÉNYI SEC

ÜDÍTŐ FRISS ZAMAT.	SAKEMBEREK ELISMERÉSE.
HASYOMÁNYOS FRANCZIA MÓDSZER.	REMEK ILLAT.
NAGY GONDAL MEGVÁLOGATOTT BORK.	SAJÁT MINTA-SZERÜ SZÖLŐBIRTOK.

Kapható minden elsőrangú vendéglőben és kávéházban.

Óh Jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboz 1 KORONA és 2 KORONA.
Próbadoz 50 fillér.
Fő- és szétküldési raktár:
„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR
Budapest, V., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított.

Kapható Zalaegerszegen: **Kaszter Sándor, Kiss Lajos,** Sümegen: **E. Dervarics István,** Zalaszentgróton: **Botfy Péter** gyógyszerészekben.

Eladó magbüköny.

Alulírott urodalmi főbérnökségnél prima, csiraképes **magbüköny eladó,** ára, vevő zsákjaiban az alsólendvai állomásra szállítva, métermázsánként 16 korona 50 fillér.

Mintát készséggel küld az

urodalmi főbérnökség
Alsólendván.

A „Zalavármegyei Gazdasági Egyesület” közleményei.

A téli nedvesség megőrzése a tavaszi vetéseknél a vetőcső-hengerek alkalmazása által.

Vetéseink legnagyobb ellensége úgy tavaszra mint a nyár folyamán a tartós szárazság, mely földképen előidézője a rossz terméseknek. A tavaszi esapadékok kimaradása által okozott kár csökkentésére szolgál az, ha a talajnak téli nedvességét, mely minden tél elmúltával kisebb vagy nagyobb mennyiségben rendelkezésünkre áll, jobban megtudnánk őrizni, mint az eddigi módszerekkel elérnünk sikerült. A téli nedvesség megőrzése az első és legfontosabb kellék a tavaszi vetések eszközésénél, hogy ez által a fejlődő növények sokáig megóvassanak a szárazság következtében beállt vízhiánytól.

Eddigi vetési módszereink alkalmazása által azonban nem lehetséges a kívánt eredményt elérni, vagyis a nedvességet kellőképpen megőrizni, sőt ellenkezőleg a legtöbb esetben a vetési rendszer olyan, hogy egyenesen a téli nedvesség pazarlását vonja maga után, amennyiben a vetésnél követett eljárás által a talajnedvesség nem hogy megőriztetik, hanem annak elpárologtatása mozdítottatik elő.

A mezőgazdasági növénytermelés terén mint nagy vívmányt kell tekintenünk a vetőcső-hengerekkel való új vetés módot, a mely, azt mondhatjuk, a legelőkétesebb módon lehetővé teszi a téli nedvességnek a növények számára való megőrzését. Ma még a vetőcső-hengerekkel való vetési módot távolról sem méltányolják annyira, mint azt megérdemelné.

Alábbiakban óhajtom ismertetni azokat a hibákat, a melyeket a tavaszi vetéseknél rendszerint elkövetnek s ezzel szemben azokat az előnyöket méltatni, a melyeket az új, a vetőcső-hengerekkel való vetési mód nyújt.

Általánosan ismert dolog, hogy a tarlóknak az aratás után való lebuktatása által a talajnedvességet jobban megtudjuk ezen földekben őrizni, mint azokban, a melyek csak ősszel szántattak meg. Így azon lóherföld, a mely közvetlenül a kaszálás után megszántatott, sokkal könnyebben szátható, mint az, a mely egyszerre közvetlenül mélyen szántatik meg.

Az ily módon megmunkált földek közötti különbség a talaj fizikai tevékenységében rejlik, mely ugyan általánosan ismert körülmény, de nem méltányoltatik kellőképpen. A hajosövesség idezi elő, hogy a talaj mélyebb rétegeiben rakározott nedvesség a felszín felé emelkedik, a mint elpárologás vagy elhasználás által (a gyökerek felszívóképessége folytán) a felső réteg nedvessége csökken. Eme talajnedvességnek a növényzet számára való megóvása kell, hogy képezze az ésszerű és helyes vetési módszer célját.

Hogy mostani vetési rendszerünk mellett nem szolgáltuk tavaszi vetéseinknél a fenti célt, sőt a talajnedvességet pazaroltuk, azt az alábbiakban akarom igazolni.

Általánosan ismert szokás a tavaszi vetéseknek a talajnak különböző módon való elkészítése és az elvetés utáni meghengerezése. A legtöbb gazda tényleg azon hiedelemben eszközöli a hengerezést, hogy megakadályozza, miszerint a talaj idővel kiszáradjon. Ezen feltevés annyiban helyes, amennyiben a talaj legfelső rétegének kiszáradása ideig óráig megakadályoztatik. Mindazonáltal, a kik oly módon művelték földeiket, meggyőződtek arról, hogy az ilyen eljárással csak a hajosövességet mozdították elő, melynek következtében a mélyebb rétegek nedvessége is a felszínre jutott és ott elpárologva veszendőbe ment. Mindenki meggyőződhetett arról, aki répvetését ily módon készítette el, hogy a vetés után számára lehengerezte, miszerint az este számára hengerezett száraz földön reggelre sötét, nedves foltok mutatkoztak. Ezen nedvesség foltok nem a légköri nedvesség által idéztetnek elő, mint azt sokan hiszik, hanem a hajosövesség folytán az alsó rétegekből felszívórova ott a nedvesség lerakódik, mivel az éjszaka hőmérséklete nem engedte meg, hogy elpárologjanak.

A talaj felső rétegének lenyomása, letömlése

által igaz, hogy a legfelső réteg ideig óráig nedvesen tartható, azonban ez által az altalaj nedvességét, a mely nagyobb mennyiségben áll rendelkezésünkre, s a melyre sokkal nagyobb szükségünk is van, kergetjük ki a földből.

Ha a fenti eljárás által előállott hibát el akarjuk kerülni, akkor a vetési munkálatok végzésénél főelv legyen az, hogy a talajelőkészítő munkálatok által egy tömöttebb réteg felett egy porhanyóbb réteget állítsunk elő, hogy a hajosövesség megszakítása által az altalaj nedvességének a felső rétegekbe való hatolása és elpárologása megakadályoztassék, s az inkább a növényzet gyökerei számára megőriztessék.

Ily módon művelt talajnál a felső réteg porhanyósága következtében nem fognak hajosövek képződni. A hajosöveknek az alsóbb, szilárdabb vagyis tömöttebb réteg felszínén kell végződniök. A felső porhanyó réteg ez esetben úgy fog hatni, mint a lomb, a melyet tavaszszal a kiszáradás ellen valamely virágágyra hirtünk. A lomb alatt a földet még hetek múlva is nedvesnek fogjuk találni, míg a mellette lévő szabadon hagyott terület a szél és a nap behatása következtében már régen kiszáradt. A lombbal betakart terület nedvessége az altalajból származik, a mely nem tudott elpárologni, mivel a ráterített lomb a levegő behatását megakadályozta, illetve meggyöngítette. Ugyanezen cél elérésére kell törekednünk a felső porhanyó réteg előállításával. Fenti cél elérésének első feltétele, hogy csakugyan egy olyan tömött réteg állítsassék elő, a mely az alsóbb rétegeknek mintegy takaróul szolgál. Egy könnyű boronával való boronálás ez esetben a kívánalomnak nem felel meg.

Legelőszzerűbben az új módszer szerint akként művelhetjük meg földünket, ha a kellő mélyen előkészített talajt egy nehezebb hengerral, esetleg kétszeri hengerezéssel oly módon lehengerezzük, hogy mintegy 6 centiméternyi tömöttebb réteg álljon elő. Az ily módon letömlött földnek mintegy 3—4 centiméternyi réteget boronák segítségével ismét felporhanyítjuk. Ezen felső porhanyó rétegbe történik azután a vetés a vetőcső-hengerek gépekkel. Ezen eljárás által elérjük azt a célt, hogy a talaj azon részében, a melyben a csirázó mag fekszik, megmarad a nedvesség és a hajosövesség által a növényzet gyökereinek rendelkezésére áll, minek következtében természetesen a felső réteg kiszáradása is megakadályoztatik.

A vetőcsőhengerek alkalmazása által elérhetjük azután azt is hogy a mag egyenesen nedvességű rétegbe kerüljön, mely a kiszáradás ellen biztosítva van, s ennek következtében egyenesen kikelhessen.

A vetőcsőhengerekkel való vetésnek egy más előnye az is, hogy a vetés után a hengerek által a felső porhanyó rétegben húzott barázdák megmaradva, a csapadékot egyenesen a növényzethez viszik. Különösen fontos ez akkor, mikor kisebb mérvű a csapadék, a midőn is a hengerek által vont barázdákba szivárgott nedvesség nehezebben párolog el, mint a milyen módon a sík művelésű földről elpárologhatott volna.

Tapasztalati tények igazolják (számos kísérlet áll e téren rendelkezésünkre), hogy a növényzet mikor legnagyobb szüksége van a nedvességre, legkevésbé nyerheti azt az altalajból, mivel az onnan való elpárologás ép ebben az időben a legnagyobb. Eddig nem volt olyan tapasztalat és gyakorlati módszer rendelkezésünkre, a melyel a fent említett célnak megfelelőleg a talajnedvességet kellőképp megtudtuk volna a növényzet számára óvni.

A vetőcsőhengerekkel való vetésnek a nedvesség megőrzésén kívül, miként a tapasztalati tények igazolják, még a következő előnyei is vannak:

1. A vetésnek gyors, egyenes kikelése.
2. Erősebb gyökér képződés és bujább fejlődés.
3. Vetőmag és fogat megtakarítás.

A vetőcsőhengereknek előnyös hatása a gyakorlatban már kellőképp bebizonyosodott. Így a vetőcsőhengerekkel való vetésnél 5—10% vetőmagot meg lehet takarítani, mivel a mag mind egyenesen mély és nedves rétegbe kerülve

egyenesen és gyorsan kikel, erőyes fejlődésnek induló vetés a kártékony külső behatások következtében nem fog annyit szenvedni mint a gyengébb vetés. Az egyenes kikelés végül egyenes érést fog maga után vonni, a mi egyes terményeknél—mint a milyen a sörárpa—rendkívüli fontossággal bír. Végül pedig, mivel a vetőgéppel való munka bevégezése után semmi munkálatot nem kell a vetésben végeznünk, a vetőcsőhengerekkel való vetés tetemes vonóerő megtakarítást eredményez.

—k—

Gazdasági tanulmányt Németországban.

Semmiféle tanulás sem lehet hasznosabb annál, amit az utazás s főleg a társaságban való utazás nyújt, ha az utitársak célja s hivatása azonos. Azok az ismeretek és tapasztalások, amiket az ember utközben szerez, sokkal élénkebb nyomot hagynak az elmében, mint ha ez csupán hallja vagy olvassa a tudnivalót. Utközben sok minden megragadja a figyelmet s nemcsak abból okulhat az utas, amit lát, hanem abból az állandó eszmecseréből is, amit az utitársaival folytat. A megfigyelés élénkebb, több szem többet lát s naphosszat egyebet sem teszünk, mint megbeszéljük a látottakat. Ez az első különös haszna a társas tanulmányutnak.

De nevezetes előny az is, hogy nemcsak új viszonyokkal, nézetekkel, szaktársakkal ismerkedünk meg külföldön, hanem ismeretséggé, barátság szövődik azok között is, akik együtt utaznak. Több napi együttlét, változatosság, közös élmények és emlékek egymáshoz csatolnak bennünket s ez a kötelek fejleszt az összetartozandóság érzetét, a testületi szellemet.

Minden szempontból üdvös kezdeményezés tehát az OMGE. azon elhatározása, hogy a düszeldorfi mezőgazdasági vándorkiállítás és a mannheimi jubiláris kertészeti kiállítás alkalmából tanulmányutat rendez Németországba, s alig csalódunk, ha hisszük, hogy a gazdasági társas tanulmányutak rendezésével teendő első kísérlet e hasznos intézmény állandósítására vezet a jövőben. Jó gondolat a német birodalmat szemelni ki első kísérlet színterül. A mezőgazdasági érdekeknek öntudatra ébredése tanulságos példát nyújt arra, mit lehet elérni az erők tömörítésével, célszerű szervezetek keretében. Ahány magyar gazda körüléz Németországban, annyi apostola lesz nálunk az érdekképviselő eszméjének.

Az utirány jól van megválasztva s az időpont is szerencsés, mert egybeesik a rendkívül gazdagnak ígérkező mezőgazdasági vándorkiállítással Düszeldorfban, a német föld legdusabb iparvidékén, melynek gazdasági viszonyai nagyon tanulságosak reánk nézve.

Bajorország szép fővárosa, München lesz a kirándulók első állomása. Érdekes gazdasági intézményeket lesz ott alkalmuk látni s ezek között az állatvásárt, melyen a magyar kivitelnek is van szerepe. A terv szerint Lajos bajor herceg egyik urodalmának megtekintése is programba van véve s nincs kétség, hogy a herceg, mint magyarországi, sárvári földbirtokos, szívesen fogja látni a magyar gazdákat. Jó időbeosztással a Münchenre szánt két teljes nappól világhírű műgyűjtemények megtekintésére is jut pár óra s a jó sör kedvelőinek érdekes esti látványosság lesz az udvari sörház s általában a bajor sörházi élet.

Münchenből Stuttgartba nappal fognak utazni, hogy lássák a bajor mezőket. Utba ejtik Augsburgot s néhány óra alatt megtekintik nevezetességeit, a katolikusok és reformátusok közös templomát, a Fugger-palotát; délután pedig Ulm városát látogatják meg, ahol nem annyira a szőnyű magas templomtorony, mit inkább a kis Duna folyó fogja gazdáinkat érdekelni. Itt a végpontja a dunai hajózási. Estére Stuttgartba érkeznek s a pályaudvarral összepült világhírű Marchard-szállóban pihenik ki fáradalmaikat.

A württembergi főváros sok tanulságos látványlót nyújt s a Landwirtschaftliche Centralstelle

érdemes a megtekintésre. Ki fognak rándolni Hohenheimba is, az ősi gazdasági tanintézethez, mely valamikor a gazdák Mekkája volt.

Másnap a Neckár folyó kies völgyén Mannheimba fognak utazni s megnézik ennek a sakk-tábla-városnak a nagy gabonapiacát, melyen az amerikai buza a primadonna s mégis magasabbak a gabonaárak, mint Münchenben, hova az amerikai buza már nem jut el. Nagy ünnepre készül egyébként a jövő évben Mannheim városa. A jövő évben ünnepi ugyanis e város háromszázéves jubileumát s ez alkalomból májustól kezdve olyan virágkiállítást rendez, amilyent még Európa nem látott. De a kirándulók nemesak e nagyszerű kiállításban fognak gyönyörködni, hanem átrándulhatnak a fertályórányira eső híres nevezetes diákváros megtekintésére is, Heidelbergbe. Mannheimből még aznap délután majnai Frankfurthba érkeznek a kirándulók, bejárják ezt a szép várost s a híres pálmakertben töltik az estét.

A következő napon reggel Wiesbaden világfürdőbe néz el a társaság s megtekinti a mezőgazdasági kamarát. Azután Rüdeshaimban, a német bortermelés főhelyén fog pincézni, délután pedig Neuweidben a szövetségi központot látogatja meg s éjjeli szállásra Koblenzbe tér.

Köpenzről Kölnig gőzhajón utaznak a kirándulók, letelék a Rajnán. Ez a néhány órai utazás a legélvezetesebbek egyike. Kölnben a dómot és a város érdekesebb utcáit nézik meg, estére pedig már Düsseldorfban vesznek részt az összeseregülő német gazdák ismerkedő estéjén.

Az utiprogramm úgy van összeállítva, hogy a kirándulók jelen lehetnek a düsseldorfi mezőgazdasági vándorkiállítás ünnepélyes megnyitóján, melyre megfognak hivatalni. Meghívás egyébként talán több is lesz a kellőnél, mert a németek is nagyra becsülik, ha tanulni kíván tőlük valaki s a német vendég szeretet ma már magas színvonalon áll.

A düsseldorfi három napból egyet kirándulásokra, kettőt a kiállítás alapos megtekintésére szánt az utiterv. Ezek a napok pihenésre, erőtgyűjtésre valók, mert azontul következik a programm fázisától, bár legérdekesebb része, a mintagazdaságok megtekintése.

Düsseldorftól június 9-én reggel vesz bucsut a társaság s Bielefeldre vasutazik, honnét kocsikon Borries lovag eckendorfi magtenyésztő mintagazdaságába hajtat. Délután Hannover várost ejtik utba s éjjeli szállásra a híres egyetemi város, Göttingen várja őket.

Másnap kirándulnak Beeseler Ottó weendei gazdaságába és a Sereiber-féle nordhauseni birtokra. Éjjeli szállás Halle, hol másnap a mezőgazdasági kamarát s Kühn tanár kísérleti telepeit tekintik meg. Másnap kirándulnak egyes gazdaságokba s estére Magdeburgba érkeznek.

A következő napon Hadmersleben és Quedlinburg híres gazdaságait nézik meg s 14-én délután érnek Berlinbe három napos tartózkodásra. Ebből Berlin nevezetes gazdasági intézményeinek megtekintésére másfél nap jut. A brandenburgi kamara, a főiskola, a Centralviehhof és Diehcentrale, a gazdasági egyesület és a Buod der Landwirte palotái nyújtják a legérdekesebb látványokat. Érdemes lesz megnézni a dahlemi agrárbiológiai intézetet és kertészeti szakiskolát, mint a kettő mintaszerű. De hát maga Berlin is nagy látványosság, a világ városok összes előnyeivel és hátrányaival. A reneteg forgalom bizást érdekelni fogja gazdáinkat.

Berlinből több kirándulást tervez a program. Ezek közül első hely illeti az Arnim-féle ericweni magtelepet, az új porosz földmivvelésügyi miniszter gazdaságát, mely tulajdonképp a svábfői világhírű svéd magtelepnek a német fiókja. Ez a kirándulás egy egész napot fog követelni. Tervben van néhány más gazdaság megtekintése is s bizonyára számos meghívás közt válogathat a rendezőség, mely az utitervet s az utazás berendezését úgy osztotta be, hogy az minden egyéni igénynek megfeleljen.

Czél szerű s igen gyakorlati például az, hogy a részvételre jelentkező, ha nem indulhat együtt a társasággal (akadályoztatás az utolsó pillanatban is előfordulhat), indul később vagy előbb és csatlakozik ott, ahol akar. A menetigazolvány 90 napig érvényes s mint közönséges körutazási jegy tetszés szerint használható. Eszerint annak sincs akadálya, hogy valaki elválhasson utközben a társaságtól s előbb vagy utóbb térhessen haza a menetjegyén jelzett utirányban.

Praktikus, hogy a vállalati ellátás csupán a szállásra és reggelire terjed s a többi étkezésre nézve szabadságot enged kinek-kinek az izlése és szokása szerint. Közös étkezésre utközben is bárhol lesz alkalom s akinek nem konvenial, nincs kötve s nem kell hába fizetnie. Ez a szabad rendszer azért is jó, mert megtörtént már, hogy ily utazó társaságot vendégül láttak s a társaság tagjai kénytelenek voltak a megrendelt, de igénybe nem vett étkezés árát fizetni.

Bétkocsira és fuvarokra nézve is gyakorlati az, hogy ezekről csupán gondoskodás történjék, de a megszabott díjat (Németországban taxaméter van mindenütt) minden egyes résztvevő külön fizesse. Így aztán senki sincs lekötve s akik takarékoskodni akarnak, ketten-hárman ülhetnek egy kocsira s osztozhatnak a költségen.

Elszállásolásra a legelőkelőbb, legfényesebb szállodákat biztosították s ez ily fázisú utazásnál mellözhetetlen is. Aránylag az átlagköltség nem drága, mert pl. Düsseldorfban a kiállítás alkalmából máskülönbön aligha a kétszeresét nem kellene fizetni a rendes szobaárnak s Münchenben, Frankfurtban vagy Berlinben a nagy luxus-hotelek legolcsóbb szobái is drágábbak, mint a Cook-féle vállalat átlagára.

Utimarsal fog Béestől Berlinig a társaság rendelkezésére állani. Ez minden szükségéről gondoskodik s magyarul is tud, hogy azok is parancsolhassanak vele, akik elvből nem beszélnek Goethe nyelvén.

Nagyon érdekes, tanulságos, szép utazásra nyílik tehát a nyáron alkalom s oly előnyök kínálkoznak, melyekhez egyes utazó vagy éppen nem vagy csak igen drágán juthat. Azt hisszük, életrevaló vállalkozásnak fog bizonyulni a társas tanulmányutak rendezése s Németország után csakhamar Svédországot, Hollandiát, Franciaországot és Angliát is föl fogják keresni a magyar gazdák, kiknek tömegesebb jelentkezése módot nyújt a gazdasági társasutazások intézményének állandósítására.

* * *

A tanulmányut tartama 22 nap. Résztvevők száma maximálisan 60 lehet. A tanulmányut költségei: 1. Körutazási jegy az alább feltüntetett utvonala II. osztályon 182 márka. 2. Szállás és reggeli elsőrangú szállókban napjára 6 márka (19 nap) 114 márka. 3. Előre nem látható közös költségek 34 márka. Összesen 330 márka = 396 kor. Az ebéd és vacsora-költségekre napi 10 márkát, kocsiköltségre 5 márkát lehet számítani = 330 márka. Összes költség 660 márka = (800 korona). A tanulmányutra az OMGE. titkári hivatalánál lehet jelentkezni. A rendezési ügyek mielőbbi elvégzése céljából azonban a mielőbbi jelentkezése kívánatos. A jelentkezéssel egyidejűleg 50 K. küldendő be az OMGE. pénztárához. A második részlet, 100 korona, a részletes program közlése után fizetendő. A 330 márka közös költség utolsó részlete, 246 korona, 1907 április hó 15-ig fizetendő be az OMGE. pénztáránál. A németországi tanulmányut előzetes programja. Május 29. Indulás Budapestről Wien keresztül Münchenbe. Megérkezés reggel 6 órakor. 30. és 31. Tartózkodás Münchenben. Június 1. Indulás reggel Münchenből Augsburg és Ulm megtekintésével Stuttgartba. Erkezés este 9 órakor. 2. kirándulás Hohenheimba a gazdasági tanintézet megtekintésére. 3. Indulás reggel Stuttgartból. Mannheimben 1/2 napi tartózkodás. Erkezés d. u. 5 órakor Frankfurtba. 4. Indulás reggel Frankfurtból. Kiszállás Wiesbadenben, Rüdeshaimban és Neuweidben (híres neuweidi szövetségi megtekintése). Erkezés Coblenzba este 9 órakor. 5. Indulás délből Coblenzből hajón a Rajnán Cölnbe. A város megtekintése. Onnan Düsseldorfba (megérkezés este 10 órakor). 6., 7. és 8. Tartózkodás Düsseldorfban. A német gazdasági vándorkiállítás tanulmányozása. Tanulmányi kirándulások környékbeli uradalmakba. 9. Indulás reggel Düsseldorfból. Bielefeld. Eekensdorfból (magtenyésztő mintagazdaság), Hannoveren keresztül Göttingába. Erkezés este 11 órakor. 10. Kirándulás Weende-be (mintagazdaság), onnan Nordhausenbe (magtenyésztő gazdaság); érkezés 8 órakor Hallebe. 11. Hallei gazd. főiskola és Küh tanár kísérleti telepeinek megtekintése. 12. Kirándulás Halle közelében fekvő mintagazdaságokba. Délután megérkezés Magdeburgba. 13. Kirándulás Hadmersleben és Quedlinburgba. Czukorrépa és magtenyésztő mintagazdaságok. 14. Indulás délből Magde-

burgból, érkezés Berlinbe. 15., 16. és 17. Berlin gazdasági intézményeinek tanulmányozása. Állattenyésztő és magtenyésztő mintagazdaságok tanulmányozása (Pektus, Luckenwalde és Schwedt). 18. Indulás Berlinből Boroszló—Oderberg—Zsolnán át Budapestre.

Szőlősgazdákat és munkásokat közelről érdeklí az országos gazdasági kiállításon elismert oklevelet nyert »Vincellérkönyv« című könyv (2, kiadás), mely az összes szőlőmunkákat gyakorlati módon, képekkel szemléltetve adja elő. Megrendelhető 1 kor. beküldése mellett bérmentve Vaday József címén Nagyváradon (Utánvétellel külvé 1 kor 25 fill. be kerül.)

Méhészeti zsebnaptár. Fenti címmel Iwánkovich Béla, az OMGE. tisztviselője s az Országos Magyar Méhészeti Egyesület szaklapjának főmunkatársa egy nagy gonddal összeállított, esinos, izléses külsejű zsebnaptárt adott ki. Hogy figyelemreméltó, számottevő művelni val dolgunk, legjobban igazolja azon körülmény, hogy Zichy Aladár gróf, O Felsége személye körüli miniszter írt a munkához szeretetteljes meleghangú előszót. A naptár 372 oldalon a gyakorlati életből vett érdekes szakcikkek egész seregével szolgál a kezdőnek tanácsosul, melyeket a gyakorlott méhész is élvezettel olvashat el. Érdekesen csoportosítva vannak a naptárban a hazai s külföldi méhészetre és szakintézményekre vonatkozó adatok, valamint a méhészeti s a méhtermények védelmére vonatkozó törvények, rendeletek teljes szövegükben. Feltalálható benne többek között a méhészeti szakirodalomra vonatkozó pontos kimutatás a legrégebb időtől napjainkig. Mindenki tehát, ki a kis szorgalmas méhecské és azok titkos világa iránt érdeklődik, önmagával tesz jót, ha e esinos jó naptárt megszerzi; ára 2 korona 50 fillér.

Hasonlíttatok összeírása. Darányi földmivvelésügyi miniszter a gazdákat közelről érdeklő rendeletet adott ki. Ennek értelmében minden gazdasági jószágot faj, kor és nem szerint össze kell írni. Az összeírást a községi előljáróknak a legelőre való kihajtást megelőzőleg, de még március hónap folyamán foganatosítani kell. Vonatkozik a rendelet nemesak a községben, de a tanyákon levő állatokra is, melyek tekintetében eddig az állatösszeírást nem elég gondosan hajtották végre. Az előljáróság által kiállított összeírási lapokat az állami állatorvos is láttatja. A miniszter az összeírás időpontját illetőleg csak azokra a községekre tesz kivételt, amelyek havasi magas fekvések miatt márciusban csak nagy nehézséggel lennének megközelíthetőek. Az összeírási lapokat május 15-éig kell a földmivvelésügyi miniszteriumhoz felterjeszteni. Állattenyésztésünk jövő fejlődése érdekében ennek az összeírásnak nagy jelentősége lévén, a miniszter különösen számít a közigazgatási hatóság hivatalos kötelességtudására és hazafias buzgalmára abban a tekintetben, hogy ez a tisztán a közigazgatás rendes eszközeivel végrehajtandó munkát megbízhatóság tekintetében meg fog felelni a fontos célnak. Gondoskodott a miniszter arról is, hogy maga a nép az állatösszeírásban ne új adókiivetés alapját lássa.

A legnagyobb takarmányrépa termékek. Elmul-tak azok az idők, amikor a gazda már azzal is meg volt elégedve, ha csak nagy mennyiségben termelt takarmányrépája. Ma már a legkisebb gazda is tudja, hogy nem abban áll a répa értéke, ha telerakja a jószágok a beleit, hanem arra kell a főszólyt helyezni, hogy mekkora tápértéke van a répának. Hogy nagy tápértékkel bíró répát nyerhessünk, szükséges, hogy az anyarépa (magrépa) legalább 4—8 kiló súlyúak és tápértékükre nézve a leggondosabb módon egyenként vegyileg megvizsgálva legyenek. Jelenleg nem létezik más cég a budapesti Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésén kívül, mely ily nagy gonddal természetű répamagot hozna forgalomba. Ezen répamag e mellett még impregnálva is van, miáltal sokkal gyorsabban kel ki és a rovaroknak is ellentáll. Ajánlatos tehát, hogy csak Mauthner-féle impregnált csillagjegyű répamagot vessünk, a csekély árkülönbséget százszorosan megtérül a biztos és nagy termés révén.